8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 400 lir
Leto XXXVII. Št. 127 (10.949)
TRST, sobota, 30. maja 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PO NOVIH SODNIH OBVESTILIH MARTELLIJU IN DI DONNI

NAPETI ODNOSI MED KD IN PSI BODO OTEŽKOČILI DELO FORLANIJU

V parlamentu kroži stavek, da bo «sodstvo rešilo politično krizo» - Namig Di Giulia, da za KPI ne bodo vse vlade enake

RIM — Tudi sodstvo je poseglo v politično krizo. Milanski sodniki so poslali podpredsedniku ENI Di Donni in vidnemu predstavniku PSI Claudiju Martelliju sodno obvestilo v zvezi s pogodbo, ki sta jo novembra lanskega leta sklenile družbe skupine ENI in družbe skupine Banco Ambrosiano, banke finančnika Roberta Calvija, ki je sedaj v zaporu. Ta tožba govori, da sta protizakonito prejela «provizijo» odkupčije. Martelli je takoj zanikal in dejal, da gre za «napako» ali «provokacijo». «Reči moram, da se nisem nikoli zanimal ne za petrolej ne za banke in da ne vem ničesar o kakršnihkoli odnosih med omenjenima ustanovama,» je dejal Martelli. Kar pa zadeva Di Donno, objavlja današnji Avanti njegovo kratko izjavo, v kateri podpredsednik ENI poudarja, da je šlo za pogodbo, ki ni bila samo povsem zakonita ampak tudi «izredno ugodna za ENI». Di Donna navaja številke in poudarja, da je bila tista operacija potrebna za dobavo urana in nafte po nadvse ugodnih cenah. Šlo je torej za finančno kupčijo, ki ne potrebuje nobenih posrednikov.

Oba socialistična predstavnika torej odkrito poudarjata svojo nedolžnost, utemeljujeta jo s podatki. Za kaj torej gre? Časovno je ta poseg sodstva padel prav v pravem trenutku, tako da politični komentatorji le ugotavljajo pravilnost svojih napovedi: poseg sodstva torej izven politični poseg v najhujšo povojno krizo. Sicer pa je o tem govor že več dni. «Sodstvo bo rešilo krizo» je stavek, ki že nekaj dni šaljivo kroži v parlamentu. Širilo se govorice o dosjejih v skrivnih predalih, o izsiljevanju, o težavah, v katerih naj bi se nahajala socialistična stranka. Poudarja se veliko zaskrbljenost predsednika republike. Skratka, vlada vzdušje, v katerem bi človek lahko sklepal, da se bo vsaka politična razprava spremenila v sodno preiskavo.

Ostaja dejstvo, da se Forlani nahaja sedaj v še večjih težavah. Skorajda ni mogoče misliti, da bi lahko socialistična stranka spremenila svoj «ne». Formalno je seveda vse mogoče, saj se bo Forlani šele v ponedeljek srečal v prvimi predstavniki političnih strank, že v torek pa se bo sestalo socialistično vodstvo, da preuči «konkretne predloge», do katerih naj bi prišlo v tem času. Tesni Craxijevi sodelavci poudarjajo, da socialistična stranka ne bo mogla sprejeti Forlanijevih predlogov, če ne bodo vsebovali resnično novih političnih in programskih točk. Sicer pravijo, kakšen pomen naj bi imela ta kriza?

Forlani je medtem nakazal svoj program demokrstjanskemu vodstvu, ki se je sestalo včeraj. Govoril je o obnovi potresnega področja, o boju proti terorizmu o triletnem načrtu in se je pri tem stalno skliceval na «politični uvod», ki je bil osnova za štirirankarski sporazum v prejšnji vladi. Forlani je tudi spregovoril o aferi «P2» in dejal, da je potrebna «dosledna obramba inštitucij in ustavnih določil»: nič jasnega, torej.

Spregovoril je tudi poslanec Ga spari, ki je dejal, da si Forlani ne zamišlja vlade, ki bi bila enaka prejšnji, ampak nekaj povsem novega. Socialdemokrati bodo seveda brezpogojno podprli Forlanijeve predloge; tako so sklenili včeraj člani strankinega vodstva, ki je tudi neprevidno poudarilo popolno nedolžnost strankinega tajnika Pietra Longa, (iz dokumentov, ki so jih poslali včeraj milanski sodniki pa baje neizpodbitno izhaja sodelovanje tajnika PSDI v loži P2).

Od strani KPI je medtem prišle še en pozitiven namig v zvezi z možnostjo socialističnega predsedstva vlade. Tokrat je spregovoril načelnik poslanske skupine Di Giulio, ki je dejal, da za KPI ne bodo vse vlade, ki bi bile sestavljene enake in je preciziral, da so odnosi med komunisti in socialisti nedvomno boljši kot v preteklosti.

R. G.

SAINT LOUIS (Missouri) — Sovjetsko - ameriška pogajanja o «evrostrateški» oborožitvi se bodo zaradi «malo kasneje», po septembrskem srečanju Gromiko - Haig. To je včeraj v Saint Louisu izjavil ameriški državni tajnik Alexander Haig.

PO STANOVANJSKI PREISKAVI NA DOMU GELLIJEVEGA SINA RAFFAELA

Loža «P2» vpletena tudi v pokol na železniški postaji v Bologni?

Vsebina zaplenjenega gradiva ni znana - Sindonova spomenica preiskovalni komisiji

RIM — Afera «P2» se širi kot oljni madež v razburkanem oceanu. Škandali, drzne finančne operacije, skrivno finansiranje strank in celo tako imenovana «strategija napetosti» imajo verjetno skupni imenovalec: framasonsko ložo «P2».

Vesti s področja preiskav je mnogo, čeprav jih je izredno težko povezati. Včeraj so na primer sporočili, da so sodniki, ki se ukvarjajo s fašističnim pokolom na bolonjski železniški postaji, ukazali stanovanjsko preiskavo na domu Gellijevega sina Raffaela. Več dokumentov so baje zaplenili tudi v uradih nekega podjetja v Arezzu, ki je prav tako last družine framasonskega kolovodje. Vsebina zaplenjenega gradiva ni znana.

V Rimu pa je namestnik državnega pravdništva Sica, kateremu so poverili preiskavo o umoru časnikarja Pecorellija in o aferi ENI-Petromin (podkupovanje pri dobavah arabskega petroleja), ukazal zaplembo gradiva, ki so ga našli v nekem notarskem uradu. Gre za dokumente o odnosih med bivšo tajno obveščevalno službo SID in Liciom Gellijem. Kaže, da je zaplenjeno gradivo izredno pomembno, saj je Sica celo odložil na prihodnji teden zaslišavanje aretiranega polkovnika Antonia Viezzerja. Kljub temu je v jutranjih urah Sici uspelo zaslišati bivšega ministra za trgovino Stammatija. Vsebina njunega «pogovora» ni znana.

Prav gotovo pa osrednjo pozornost velja posvetiti parlamentarni komisiji o aferi Sindona. Vrvež, ki ga je mogoče zaznati med člani komisije, daje slutiti, da je novo gradivo, ki je predvčerajšnjim prišlo iz Milana, zelo pomembno. Predsednik komisije De Martino je sporočil, da bodo tudi to dokumentacijo posredovali obema vejama parlamenta, ki bo moral poskrbeti za objavo. Poleg novega seznama imen pripadnikov loži «P2» (gre le za spremenjeno verzijo brez dodatkov), razpolaga komisija tudi z izčrpnimi vknjižbami izplačanih članarin. Radikalni član parlamentarne komisije Teodori je dejal, da vsa dokumentacija prepričljivo dokazuje pripadništvo vseh 953 osumljencev framasonski organizaciji, dasiravno z različnim upravnim položajem in vlogami.

«Komisija Sindona» pa se v teh dneh bavi tudi s primerom, za katerega je bila sploh umeščena. V prejšnjih dneh so predsednik De Martino in njegovi sodelavci zaslišali predsednika senata in bivšega tajnika KD Fanfanija. Ta naj bi ravnodušno priznal, da je znani bančnik finansiral kampanjo krščanske demokracije proti razporoki. Blagajno stranke relativne večine je podkrepil z dvema milijardama lir. V zameno pa je KD zajamčila izvolitev Maria Baroneja za pooblaščenega upravitelja Banca di Roma in skušala prepričati takratnega zakladnega ministra La Malfo, da izda pooblastilo za povišanje kapitala Sindonove družbe Finambro z državnim denarjem. Prav zaradi propada tega načrta je potem Sindona doživel svoj finančni polom in padel v nemilost italijanskih oblasti.

Včeraj pa novo presenečenje: objava dolge spomenice, ki jo je Sindona naslovil parlamentarni preiskovalni komisiji, da bi, kot sam piše v spremnem pismu, zavrnila žaljive obtožbe. V njej Sindona odločno zanikuje, da bi ga Andreotti in Fanfani kdajkoli vprašala za finančno podporo, hkrati pa priznava, da je «posodil» upravnemu tajniku KD Filippu Micheleju dve milijardi lir, ki mu jih le-ta «še» ni vrnil. Andreotti in Fanfani, sta po mnenju Sindone, le posredovala — lahko rečemo «za narodov blagor» — pri La Malfi za uresničitev načrta Finambro. Sprva je bil pokojni predsednik PRI navdušen nad pobudo, ko pa mu je njegov ožji sodelavec Tino Cuccia zaupno dejal, da gre za «veliko špekulacijo», jo je odločno zavrnil.

Sindona se nad La Malfo (dokaj naivno) maščuje tako, da v drugem delu svoje spomenice piše, da mu je upravni tajnik KD Micheli povedal, da je od tistih znanih dveh milijard, petsto milijonov dal prav La Malfi.

Dalje, Sindona piše, da znani seznam 500 največjih davčnih utajevalcev ne obstaja, vso krivdo za svoje nezgode pa zvrača na svojega bivšega sodelavca Carla Bordoneja, ki je s svojimi «pričevanji» omogočil sodnikom, da razkrijejo pomemben del Sindonovih politično - finančnih spletk.

Ravnatelja TG 1 Franco Colombo in GR 2 Gustavo Selva sta včeraj prosila upravni svet RAI za dopust. Na svoje delovno mesto naj bi se vrnila šele tedaj, ko bosta dokazala, da ne pripadata framasonski loži «P 2».

ZADOVOLJIVO SODELOVANJE MED SOSEDI

Skupščina SR Slovenije je ugodno ocenila obisk pri deželnem svetu F-JK

Pozitivno ocenili dejstvo, da sta se italijanska manjšina v Jugoslaviji in slovenska v Italiji uveljavili kot subjekta v bilateralnih odnosih

LJUBLJANA — Člani komisije za mednarodne odnose pri skupščini Slovenije so včeraj med drugim v svojem obširnem dnevnem redu obravnavali tudi poročilo o obisku skupščinske delegacije pri deželnem svetu Furlanije - Julijske krajine v začetku maja.

Ugotovili so, da je bila z vrnitvijo tega obiska zagotovljena kontinuiteta sodelovanja med skupščinama, k čemur bo prispeval tudi obisk deželnega sveta v Sloveniji, kamor so predstavniki Slovenije na čelu s predsednikom Milanom Kučanom povabili svoje sogovornike iz Furlanije - Julijske krajine. V razpravi so poudarili kot posebno pozitivno dejstvo, da so se za nadaljnje vsestransko sodelovanje s Slovenijo med pogovori izrekli predstavniki vseh strank.

Hkrati so podprli tudi ugotovitev, da je treba hitreje izpolnjevati tista določila osimskih sporazumov, ki se nanašajo na zakonsko zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. O odkritem in prijateljskem vzdušju, v katerem so potekali pogovori, priča tudi skupno sporočilo,

Ko so delegati ocenjevali obisk in njegov potek so izrazili zadovoljstvo, da je bil med člani slovenske skupščinske delegacije tudi pripadnik italijanske narodnosti ter da je bilo v okviru uradnega programa vključeno tudi srečanje s skupno delegacijo slovenske narodne skupnosti v Italiji. To je veliko prispevalo k temu, da sta se obe manjšini tudi ob tej priložnosti uveljavili kot avtonomna subjekta v bilateralnih odnosih.

Pri oceni obiska so tudi ugotovili, da je bila slovenska skupščinska delegacija ves čas bivanja deležna izjemne pozornosti, ne samo od gostitelja — deželnega sveta, pač pa tudi o najvišjih predstavnikov

J. P.

OB OBLETNICI SMRTI GIORGIA AMENDOLE

Pertinijeva zavzetost za poštenost v politiki

«Demokracije se rušijo, ko prevlada podlost in korupcija»

RIM — «Res je, sem nadležen predsednik, ker nisem v službi pri nobeni stranki. Če se ne čutim vezan na svojo stranko, sem toliko manj na druge. Lahko sprejemam pozive in nasvete, na pa ukazov». To so v glavnem osrednje misli italijanskega predsednika Pertinija v dolgem intervjuju za «L'Europeo», ki ga je dal ob obletnici smrti svojega prijatelja in tovariša v tolikih bitkah — Giorgia Amendole.

«Zavedam se, da sem si nakopal številne sovražnike. Vem, da me na hodnikih parlamenta kritizirajo . . .» Pertini pa se za te kritike in sovraštva ne zmeni: svest je prepričanja, da ostaja sam s svojo vestjo «v tej uri volkov» in posluša le resnico, ki prihaja iz njegove notranjosti.

V dolgem intervjuju obravnava Pertini med drugim tudi vprašanja terorizma. «Nekega dne bomo spoznali, kdo je sprožil terorizem v Italiji, odkrili bomo, kdo ga vodi . . . Na Montecitoriu so vsi planili name, ko sem dejal, da je centrala terorizma v tujini, a bomo še videli».

Spominjajoč se stavka, ki je bil drag Amendoli, «najhujši greh za politika je laž in največja vrlina poštenje», je Pertini poudaril: «Kot je v to on verjel, tako verjamem tudi jaz. Vedno so mi trdili, da v tem pretiravam, a glejte: demokracije se rušijo, ko prevlada podlost in korupcija. Tako je bilo za fašizem in tako je bilo tudi v drugih državah. Sedaj sem zaskrbljen. In to ponavljam politikom, ki prihajajo na Kvirinal . . . Demokracija mora biti prozorna, poštena. Moramo imeti pogum, da jo očistimo. Če politični razred daje zglede korumpiranosti, ali pa je šibek pred korumpiranimi, ne bo mladina več verjela nikomur, bo lahek plen malodušja, bo zavila na zase in za družbo zgrešena stranpota. Zato se je treba danes spominjati velikega poštenja Giorgia Amendole, njegove zvestobe in globoke ljubezni do svobode, njegove privrženosti delavskemu razredu. Vse to pa ne sme biti zgolj obujanje spominov, prikaz zglednega moža, temveč poziv, ki lahko daje novega zagona demokraciji».

RIM — Italijansko zunanje ministrstvo je privolilo v imenovanje Maxwella Raaba za novega veleposlanika ZDA v Italiji.

ZAVRNJENE ZAHTEVE ZAGOVORNIKOV PO RAZVELJAVITVI ZAPORNIH NALOGOV

PROCES PROTI CALVIJU IN UPRAVITELJEM FINANČNE DRUŽBE «CENTRALE» ODLOŽEN

Obravnava se bo nadaljevala 10. junija, da v tem času odvetniki proučijo gradivo
Občni zbor založbe Rizzoli ratificiral prodajo 40 odstotkov delnic Calviju

MILAN — Proces proti bankirju Robertu Calviju in «smetani» lombardijskih finančnih krogov, ki ga je milansko sodstvo sprožilo po bitrem postopku pod obtožbo protizakonitega izvažanja valute, se je začel včeraj v vzdušju velikega zanimanja vse javnosti. Časnikarjev in publike je bilo toliko, da je bil prisiljen predsednik sodnega zbora dr. Bogetti že takoj odrediti preselitev v večjo dvorano porotnega sodišča. Stanu primerno so obtožence pripeljali na sedišče brez lisic, češ da bi moglo to škoditi njihovemu zdravju».

Iz zaporov so sicer prišli le Calvi, Bonomi, Tonello, Cappugi in Cigliana, ker so že prej, prav tako iz zdravstveno - humanitarnih razlogov, izpustili na začasno svobodo Minciaronija, Valeria Manero in vatikanskega finančnega izvedenca Spado. Dvema obtožencema, Castelbergu in Zanonu pa so sodili v odsotnosti, ker sta se previdno umaknila v skrivno zavetje, kar pa jima ni preprečilo, da bi si priskrbela med najboljšimi odvetniki pravne zagovornike, ki so seveda bili prisotni v dvorani.

Obtožence, ki so vsi upravitelji finančne družbe «Centrale», dolžijo milanski sodniki, da so v letih 1974, 1975 in 1976 z goljufivimi (toda za goljufijo jim bodo sodili pozneje) kupoprodajami delnic, «pustili» v tujini približno 50 milijard lir po današnji vrednosti, v brk državnemu zakonu 179, ki je izrecno prepovedal izvoz kapitalov, oziroma zahteval njihov povratek v Italijo. Zaradi tega tvegajo, če bo obtožba dokazana, več kot 6 let zapora in nekaj sto milijard lir globe.

Zagovorniki, med najboljšimi italijanskimi odvetniki, so seveda takoj oporekali pravilnosti sodnega postopka in zapornih nalogov in zahtevali njihovo razveljavitev. Če bi jim na ta način ne uspelo doseči osvobeditve svojih odličnih klientov, so zahtevali, naj jih vsaj sodišče izpusti na začasno svobodo, zase pa vsekakor odložitev razprave, da lahko proučijo obsežno gradivo obtožnice. Tem zahtevam, razen zadnje, se je pa odločno upri državni pravobranilec Salvemini, ki je nastopal kot «prizadeta stranka» in je na začetku razprave nasprotno zahteval tudi prijavo zastopnikov družbe «Invest» in «Centrale» zaradi škode, ki so jo njuni upravitelji prizadejali državi.

Sodni zbor se je umaknil na posvet in je po več kot 6 urah poglobljene razprave sinoči sklenil zavrniti zahteve pravnih zagovornikov Calvija in ostalih, priznal pa jim je pravico, da si podrobno pregledajo gradivo in je zato odložil proces do 10. junija. Obtožencu Carlu Canesiju, ki zaradi bolezni ne more prisostvovati obravnavi, je pa sklenil soditi posebej.

Navzlic «trenutni nerazpoložljivosti» bankirja Calvija, ki ostane v zaporu, je delniška družba «Rizzoli editore», ki upravlja «Corriere della sera» in mnoge druge časopise (med njimi tržaški italijanski dnevnik), imela včeraj redni in izredni občni zbor, na katerem je ratificirala vstop finančne družbe «Centrale» s 40 odstotki delnic, ki jih je Rizzoli pred kratkim prodal Calviju. Kot je znano, so časnikarji vseh listov založbe napovedali zaradi tega tridnevno stavko, ker se bojijo preusmeritve poročanja, zlasti potem, ko je prišlo na dan, da sta tako Rizzoli kot Calvi v seznamih domnevnih članov skrivne framasonske lože «P2».

obveznost o 30-odstotnem brezobrestnem pologu, vezanem na tri mesece, ker ne razpolaga s potrebno likvidnostjo, kar je vlada že priznala s proglasitvijo krize tega sektorja. Po drugi strani mora kupovati skoraj vse surovine v tujini. Ali naj torej ustavi proizvodnjo?

Kmetijska združenja naglašajo, da je vlada oprostila tega bremena uvoz pšenice, ki je je dovolj doma, ne pa krmil za živinorejo, ki jih je treba uvažati, kar bo še otežilo položaj živinorejcev in povzročilo povečanje uvoza mesta. Pritožujejo se tudi banke, ki še niso dobile

Obtoženi upravitelji finančne družbe «Centrale» pred milanskim sodiščem (Telefoto AP)

ALBANIJA KRŠI MEDNARODNE OBVEZNOSTI

Izzivalno pisanje albanske agencije

V Tirani zvračajo «odgovornost» za bombi, ki sta eksplodirali v veleposlaništvu SFRJ, na Jugoslavijo

BEOGRAD - Albanska vlada je izjavila, da ne bo izpolnila mednarodne obveznosti, da bi kot država gostitelj zagotovila pogoje za popolno varnost in normalno delovanje diplomatskih predstavništev drugih držav.

To izhaja iz najnovejše novice albanske tiskovne agencije, ki poudarja, da sta protest jugoslovanske vlade zaradi bombnega napada na veleposlaništvo v Tirani 23. maja zvečer in zahteva Jugoslavije, da bi našli in kaznovali krivce neutemeljeni. Novica prav tako poudarja, da albanska vlada «ne bo izbrisala niti ene same besede iz svoje izjave», ki, kot je znano, zvrača «krivdo» za dve bombni eksploziji na Jugoslavijo.

Po ponovni zahtevi Jugoslavije, da bi izvedli resno in temeljito preiskavo, je ostala Albanija pri svojem prvotnem pojasnilu, s čimer opravičuje teroristične metode na lastnem ozemlju proti diplomatskim predstavništvom druge države. Albanija pri tem sploh ne kaže pripravljenosti, da bi sprejela ukrepe za zaščito življenj in zagotovitev normalnega dela Jugoslovanov, ki so v diplomatski misiji. Taka nepripravljenost Tirane na najboljši način kaže, kdo je v resnici za tem diverzantskim dejanjem in koga ali kaj albanska vlada podpira.

(dd)

Poljska žaluje

VARŠAVA — Poljska žaluje za svojim primasom, kardinalom Stefanom Wyszynskim. Širom po državi darujejo maše zadušnice, na vseh javnih zgradbah so zastave na pol droga, radio in televizija oddajata le resno glasbo in ocene pokojnikovega življenja in dela, oblasti so iz spoštovanja prepovedale točenje alkoholnih pijač, v vseh poljskih časopisih pa pletejo uvodniki slavo pokojnemu primasu.

«Ob izgubi človeka, ki je vse dal za dobrobit domovine, se zamislijo tudi osebe različnih idej vključno z ateisti», piše glasilo poljskih komunistov «Trybuna Ludu».

Jutri bodo Stefana Wyszynskega svečano pokopali v cerkvi sv. Ivana v varšavskem starem mestu. Še prej bo maša zadušnica na Trgu zmake ob prisotnosti najvišjih poljskih partijskih in državnih voditeljev, tujih delegacij, vernikov in Poljakov, ki že prihajajo v Varšavo iz vseh koncev Poljske.

ZAKLJUČKI ZASEDANJA SVETOVNEGA SVETA ZA HRANO V NOVEM SADU

REŠITEV PROBLEMA HRANE BISTVENO ZA MIR V SVETU

NOVI SAD — Včeraj se je v Novem Sadu končalo zasedanje svetovnega sveta za hrano, ki se ga je udeležilo 34 držav članic sveta in 44 držav opazovalk, prisotni pa so bili tudi delegati iz 30 mednarodnih organizacij. Na koncu petdnevnega zasedanja so sprejeli sklepni dokument, ki ga bodo dostavili generalni skupščini Združenih narodov.

Brez reševanja problemov hrane ne bo miru v svetu — vse dotlej dokler sto in sto milijonov ljudi umira od lakote, ni mogoče pričakovati tudi politične stabilnosti. To je eno od temeljnih sporočil srečanja v Novem Sadu, sedmem po vrsti.

V sklepni listini so sicer vsa najpomembnejša stališča držav v razvoju in to je po mnenju večine udeležencev največ, kar se je v tem trenutku dalo doseči. V Novem Sadu so poudarili pomen sodelovanja med državami v razvoju, ki se morajo postaviti na lastne noge, da bi premagale težave. Sicer se posamezne konkretne naloge ne razlikujejo od sklepov prejšnjega zasedanja svetovnega sveta za prehrano, temeljne opredelitve in usmeritve pa so v skladu s strategijo razvoja za tretjo dekado, ki so jo sprejeli decembra lani na zasedanju generalne skupščine Združenih narodov.

Največ pozornosti so med zasedanjem namenili vprašanju uporabe hrane kot sredstva političnega pritiska. Številni opazovalci so pri tem zelo skeptični glede možnosti uresničitve zadanih nalog, saj razvite države še vedno vztrajno zavračajo odprte in globalne pogovore v reševanju problemov v državah v razvoju.

Sklepno besedo na zasedanju je imel voditelj jugoslovanske delegacije Milovan Zidar. Med drugim je poudaril, da je bila ponovno potrjena obveznost do mednarodne strategije razvoja, še posebej do vsega, kar se nanaša na hrano in kmetijstvo nasploh. Sicer je ocenil, da je bilo srečanje uspešno. (dd)

Djuranović sprejel podpredsednika vlade SZ

BEOGRAD — Predsednik ZIS Veselin Djuranović je včeraj sprejel prvega namestnika predsednika ministrskega sveta SZ Ivana Arhipova. Obojestransko sta ocenila, da se prijateljski odnosi in sodelovanje med državama uspešno razvijajo na že znanih načelih enakopravnosti

Največ pozornosti sta namenila odnosom na gospodarskem področju, kjer beleži sodelovanje največje uspehe. T

OBISK JOSIPA VRHOVCA NA KITAJSKEM

Peking in Beograd poglabljata odnose

PEKING — Zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec je včeraj popoldne dopotoval na uradni in prijateljski obisk v LR Kitajsko. Takoj po prihodu se je sešel s podpredsednikom kitajske vlade in predsednikom mednarodne komisije CK KP Kitajske Ji Pengfejem. Po pogovoru mu je Ji Pengfej priredil slovesno večerjo, ki je potekala v prisrčnem in prijateljskem vzdušju. Ob tej priložnosti sta tudi izmenjala zdravici.

Gostitelj je najprej pozdravil Josipa Vrhovca, nato pa spregovoril o herojski samoupravni, neuvrščeni in socialistični Jugoslaviji, katere narodi in narodnosti sledijo Titovi poti, na kateri beležijo pomembne rezultate. Kitajsko ljudstvo je prepričano, da bo Jugoslavija premagala vse težave na svoji poti socialistične izgradnje, je poudaril Ji Pengfej.

Podpredsednik kitajske vlade je nato spregovoril o perečih mednarodnih problemih, pri čemer je poudaril, da je mednarodni položaj nasploh nestabilen. Za napetosti je obtožil predvsem «ambiciozne» hegemoniste. Na koncu je še zelo ugodno ocenil sodelovanje med državama in izrazil upanje, da se bo le-to še poglobilo in razširilo.

Josip Vrhovec se je v svoji zdravici najprej toplo zahvalil za prisrčno dobrodošlico in izbrane besede, s katerimi je Ji Pengfej spregovoril o Jugoslaviji in o predsedniku Titu. Poudaril je, da Jugoslavija stopa po poti, ki jo je začrtal Tito, to je po poti neodvisnosti, svobode, boja za mir in enakopravnejše odnose v svetu. (dd)

Po ukrepu o izplačilih v valuti

Vse ostrejše kritike gospodarskih kategorij

RIM — Ukrep o «predhodnem depozitu» na izplačila v valuti, ki ga je vlada sprejela po uradnem odstopu, vzbuja čedalje večje kritike in upravičene proteste. Po splošnem mnenju vseh gospodarskih kategorij so njegovi pozitivni učinki za obrambo tečaja lire malenkostni (kot potrjujejo podatki iz zadnjih dni), medtem ko se že napovedujejo negativne posledice za raven proizvodnje in zaposlitve ter za povišanje cen.

Državna finančna družba Finsider, ki upravlja javna železarska podjetja, je že sporočila vladi, da ji je povsem nemogoče spoštovati

Izrael napada taborišča PLO

BEJRUT — Medtem ko se v Bejrutu iz ure v uro stopnjujejo topniški dvoboji, Izrael nadaljuje svojo agresijo proti Libanonu. Le nekaj ur po napadu na palestinske protiletalske raketne baterije se je predsinočnjim izraelska mornarica izkrcala pri Namehu, 15 kilometrov južno od Bejruta, in razstrelila nekaj poslopij. Podobno akcijo so včeraj po kopnem izvedli pri Maždel Zunu v južnem Libanonu. Topništvo proizraelskega separatističnega majorja Hadada pa že drugi dan tolče palestinske položaje pri Nabatiehu.

Edino zatišje vlada v dolini reke Beka, kjer so Sirci namestili svoje protiletalske rakete in posredno sprožili tako imenovano «bližnjevzhodno raketno krizo». Napovedi bejrutskih političnih opazovalcev, da si ne bosta Damask in Tel Aviv skočila v lase, kljub medsebojnim grožnjam in obtoževanju, se torej uresničujejo. Strelovod bližnjevzhodne napetosti pa so kot vedno Palestinci. Samo v napadu na palestinske protiletalske baterije je izgubilo življenje 25 oseb. Prav zato je libijski zunanji minister Abdel Atti al Obeidi izjavil, da Arabci ne bodo dopustili nemotenih napadov proti Palestincem in je zato nova arabsko - izraelska vojna neizbežna.

nobenega podrobnejšega navodila glede izvajanja novega omejevalnega ukrepa, kar otežuje njihovo delo. Iz sodnih krogov celo ugovarjajo, da je ukrep v nasprotju s pogodbo o ustanovitvi EGS, ker omejuje prehod kapitalov.

Združenje trgovcev napoveduje, da se bodo po tem ukrepu povišale cene na debelo uvoženega sira za 150 lir, masla za 100 lir, mesa za 150 lir, krmil za 35 do 60 lir pri kilogramu, cene na drobno pa seveda še bolj. Obvezni polog bo vplival seveda tudi na zvišanje tarif turističnih agencij, ki računajo, da bo letos odšlo na dopust ali na potovanja v tujino tretjina manj Italijanov kot lani, opozarjajo pa tudi na možne povračilne ukrepe drugih držav, ki bi lahko prav tako postavile zapreke potovanju svojih državljanov v Italijo.

ŽUPAN POROČAL O DRUŽBENO-POLITIČNEM STANJU

TRŽAŠKI OBČINSKI ODBOR SINOČI PREDSTAVIL PRORAČUN ZA I. 1981

Ta izkazuje 395 milijard dohodkov in prav toliko izdatkov - Cecovini o referendumu za prosto industrijsko cono ter o slovenski narodnostni skupnosti

Tržaški občinski odbor je sinoči predstavil proračun za leto 1981. Ta izkazuje dobrih 395 milijard lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Pred obrazložitvijo proračunskega dokumenta, ki nosi podpis odbornika za načrtovanje Bassanija, je župan Cecovini podal poročilo o družbeno-gospodarskih in političnih razmerah na Tržaškem. Bilo je morda preoptimistično in izzvenelo je v slavospev Listi za Trst.

Slednja, je dejal, bo vztrajno varovala Kras in morje, hkrati pa delovala za rast industrije in gospodarstva sploh, kar je vezano z energetskimi problemi. Vrniti se je treba k premogu, ovrednotiti zemeljski plin in misliti tudi na jedrsko energijo, uresničiti center za znanstveno-tehnološke raziskave in sinhrotron, ozdraviti industrijske obrate v krizi, razpresti (od luke do planote) široko mrežo velikih prometnic, predvsem pa iz naše luke ustvariti «evropsko pristanišče» v službi ne le smeri Sever - Jug, temveč tudi smeri Zahod - Vzhod, tudi Italija - Jugoslavija, sicer v smislu «projekta Trst», ki ga je odobril evropski parlament.

Zato je nujno povečati in posodobiti pristanišče, oziroma njegovo opremo, med drugim z zasipanjem morja in združitvijo stare in nove luke prek podmorske ceste, kar bi v celoti stalo 50-60 milijard lir (po cenah iz decembra 1980). Ovrednotiti je treba Tržaški arzenal - Sv. Marko, miljsko ladjedelnico itd.

Kaj pa prosta industrijska cona po Osimu? Z njo se je treba sicer sprijazniti, ker bi drugače odpadlo po sporazumu predvideno finansiranje velikih cestnih zvez, toda potreben je posvet z vsem prebivalstvom v pokrajini, torej referendum (zanj predvideva proračun 250 milijonov lir). Mnenja o lokaciji cone so različna, eni govore o Orehu in Osapski dolini, drugi o Ribiškem naselju, a čemu ne bi izkoristili zanjo — je menil Cecovini — že obstoječega področja EZIT in ga po potrebi raztegnili?

Župan je govoril tudi o Slovencih. LpT spoštuje naše pravice, nasproti Italijanom smo kdaj pa kdaj celo privilegirani, vsekakor moramo biti zaščiteni z okvirnim zakonom, ne pozabimo pa, da imamo tudi dolžnosti, med temi tudi to, da moramo spoštovati pravila večine, s katero sobivamo. Nikar pa ne smemo izzivati čustev večine (s slovenskimi govori na Trgu Unità in podobnim).

Preidimo k proračunu. Tekoči dohodki znašajo nad 111 milijard lir, tekoči izdatki pa 112 milijard (56 za osebje, 18,7 za kritje primanjkljaja ACT, nad 29 za delovanje občine itd.). V podporne namene je nakazanih 3,8 milijarde, za kulturne dejavnosti 3,4 milijarde, za šolstvo 15,3 milijarde, za prevoze in zveze 22,5 milijarde itd.

In še triletni naložbeni načrt 1981-1983: primarna urbanizacija 10,9 milijarde, prometne zveze 69,1 milijarde (53 milijarde za velike prometnice), šolske gradnje 16,7 milijarde, ekološko ravnovesje 5,8 milijarde in tako naprej. Poročilo Bassanija ugotavlja, da državna zakonodaja omejuje delovanje občin in zavira javne izdatke. (dg)

Predstavniki SSŠ pri vladnem komisarju

Včeraj dopoldne se je v vladni palači sestalo zastopstvo deželnega sindikata slovenske šole z vladnim komisarjem dr. Marrosujem. Na sestanku, ki je bil dogovorjen v okviru priprave na stavko (ki je bila odložena zaradi padca vlade), so zastopniki Sindikata slovenske šole obrazložili vladnemu komisarju potrebo po ustanovitvi posebnega zbornega organa za slovenske šole in ga zaprosili, da to potrebo prikaže novi vladi, kakor hitro bo umeščena. Zastopstvo sindikata je prikazalo tudi nujnost ukrepa, ker bodo predvidoma jeseni nove volitve v šolske zborne organe. Vladni komisar je pokazal veliko razumevanje za rešitev tega pomembnega vprašanja in je zagotovil ustrezen poseg.

Služba na pokrajini

V torek, 2. junija, zapade rok predložitve prošenj za udeležbo na natečaju za sprejem v službo (za 90 dni v izrednem staležu) vzgojiteljskega asistenta (5. stopnja, diploma višje srednje šole), strojepisca in stenografa (4. stopnja, diploma nižje srednje šole) in sluge (3. stopnja, dokončana osnovna šola). Za informacije naj se interesenti zglasijo na pokrajini, sicer smo ustrezni razglas že objavili 3. maja letos.

POLITIČNI POLOŽAJ NA TRŽAŠKEM

Pokrajinsko vodstvo PSI polemično do LpT in KPI

Socialisti opozarjajo na neizogibne posledice novih medstrankarskih nasprotovanj

Pokrajinsko vodstvo Italijanske socialistične stranke je sinoči izdalo tiskovno poročilo, v katerem pojasnjuje svoja stališča do sedanjega političnega položaja na Tržaškem. Poročilo naglaša, da je PSI po sklepu komunistov, da odpovejo sodelovanje na pokrajini — to sodelovanje ocenjujejo socialisti kot pomembno — in z namenom, da bi preprečila povratek k nekdanjim brezplodnim nasprotovanjem, izdelala predlog, ki naj bi zajamčil tako imenovano upravljivost tržaških krajevnih uprav in ki so ga sprejele druge demokratične laične sile in tudi KD.

Šlo je za to, da bi se dogovorili o krajšem predahu, ne da bi to predpostavljalo novih zavezništev ali dogovorov kakršnega koli značaja, da bi zbrali vse sile za rešitev najbolj perečih aktualnih problemov na Tržaškem. Med te probleme sodijo uresničitev tako imenovane integrirane operacije Furlanija-Julijska krajina - Evropa, vključno z usmeritvami «projekta Trst», dalje nov zagon industrijske in proizvodne perspektive za Trst — ob upoštevanju previdnosti, ki jo narekuje javno mnenje — in pa prehod k dejanski pristaniški politiki. Končno spada med omenjene probleme tudi prizadevanje za zagotovitev večje avtonomije Trstu v odnosu do dežele in do države. Tudi razprava o vprašanju zaščite Slovencev, ki je postalo še posebno aktualno potem, ko je senatna komisija uvrstila v dnevni red obravnavo treh zakonskih osnutkov, bi bila znatno lažja, ko bi med političnimi silami zavladalo mirnejše vzdušje.

Žal, predlog socialistov ni bil sprejet. Zavrnila ga je predvsem LpT, ki je s tem dokazala, da se v politiki zavezništev ne znajde, da sama ne zna izdelati nobenega političnega predloga in da ni sposobna formulirati trajnejših rešitev. Niž manjša pa ni v tem pogledu tudi odgovornost KPI. Edini rezultat, ki ga je dosegla ta stranka, je ta, da so se na pokrajini odprla vrata za nastanek odbora LpT, kar pomeni, da se bodo zaradi novih nasprotovanj zaostrila vsa odprta vprašanja, med njimi tudi vprašanje Slovencev.

Poročilo PSI nadalje naglaša, da vodi KPI dvoumno politiko, saj se po eni strani proglaša za alternativo melonarski listi, po drugi pa razvija politiko po smernicah, ki jih je nedavno tega orisal Vidali. Nekateri dokazi o tem že obstajajo. Tako je KPI iskala pri LpT glasove, potrebne za sestavo takšnega vodilnega odbora Krajevne zdravstvene enote, ki bi kaznoval predvsem laične stranke. Miljski župan Bordon je nadalje predlagal občinskemu svetu dvojno glasovanje o proračunu, in sicer posebej za ustrezni politični dokument in posebej za knjigovodski del, in to z očitnim namenom, da bi si zagotovil tudi glas, ali vsaj vzdržanje, Liste za Milje.

Tržaška politična kriza je očitna vsem in posledice novih nasprotstve bodo nosilk predvsem tiste stranke, ki so delale v smeri nadaljnjega zaostrovanja političnega položaja. PSI se je dosledno zavzela za upravljivost in predlagala politično rešitev, katere namen ni ustvariti neke tretje sile v Trstu, temveč le zagotoviti prebivalstvu napredek, ki se lahko izoblikuje le z ovrednotenjem vloge vseh.

Integralizem LpT in umik KPI pa sta odprla vrata novim predčasnim volitvam — pravi na koncu poročilo PSI. To je namreč edina možna rešitev iz sedanje krize, saj ni mogoče pričakovati, da bodo stranke, ki so vodile pokrajinski odbor, sprejele nadutost drugih in ponižno podprle politični načrt, ki ga cenijo za nasprotnega interesom Trsta. In pri tem ni prav nič tolažilno dejstvo, da je bilo stališče LpT na pokrajini sprejeto v nasprotju s stališči same vodilne skupine liste.

Uradni vestnik SFRJ z dne 8. maja je prinesel uredbo št. 272, ki sprošča uvoz številnih izdelkov. Kogar zanimajo podrobnejša pojasnila, naj se obrne na urad za zunanjo trgovino in prevoze pri trgovinski zbornici.

SINOČI V BOLJUNCU

Mladinska gledališka skupina navdušila številno občinstvo

Uprizoritev dela «S kakšno pravico ti rečem dober dan» se uvršča v niz proslav ob 80-letnici društva «Prešeren»

V proslavljanje 80-letnice delovanja kulturnega društva France Prešeren iz Boljunca se je na živahen, svež, nevsakdanji in prijeten način vklopila tudi mladina iz vasi, ki je pred kratkim v sklopu društva ustanovila mladinsko gledališko skupino.

Sinočnja predstava v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu je še enkrat pokazala in dokazala, da je treba nujno iskati novih poti, novih prijemov v delovanju naših društev in da v trenutku, ko je pot uhojena, uspeh ne izostane. Mladi si želijo in hočejo nekaj novega — ko novost sprejmejo pa se ji s polnim srcem predajo in jo prepričljivo doživljajo kot plat vsakdanjega življenja.

«S kakšno pravico ti rečem dober dan» je v zbirki Tretje oko zapisal Marko Kravos in s tem nehote in nevede spodbudil skupino mladih ustvarjalcev in skupino mladih talentiranih igralcev, da so oblikovali dinamično, živahno gledališko predstavo, ki je pesmi in še bolj pesniško sporočilo zamejskega ustvarjalca predstavilo občinstvu v vidni ter sluhu, po besedi, petju in plesu otipljivi obliki. Poezija je zaživela na odru kot drama in skozi gledališke metafore pronicnila v zavest poslušalcev oziroma gledalcev ne več samo kot napisan tekst, temveč tudi kot življenjska resnica, zrasla iz konkretne vsakdanje situacije pa najsi bo grenke, žalostne ali vesele.

Mladi Boljunčani so sinoči našli in občinstvu tudi posredovali svoj avtohton, pristen, lahkoten, izviren gledališki izraz, a vendar suveren in po sporočilnosti bogat, skratka takšen, kot so si želeli, da bi res bil in da bi ga ljudje znali in mogli sprejeti.

Seveda bi bilo na koncu vredno omeniti vse, ki so predstavi dali dušo in obraz, vsekakor pa izstopata dve imeni, režiserja Sergeja Verča, ki si je lepljenko «S kakšno pravico ti rečem dober dan» omislil in pa Pavla Ote, ki je napisal izvirno glasbo. Mlade igralce pa bi spodbudil, naj vztrajajo na začeti poti, ker bi bilo vredno za vsako ceno po njej nadaljevati.

Naj omenimo še, da je predstavi sledil tudi avtor Marko Kravos. (ris)

Kulturni večer v Trebčah

Sinoči je v Ljudskem domu v Trebčah domače kulturno društvo Primorec odprlo razstavo del števerjanskega slikarja Vladimira Klanjščka. Ob otvoritvi je nekaj svojih pesmi prebral goriški pesnik Ace Mermolja. Oba ustvarjalca je številnim prisotnim najprej v kratkih besedah predstavil David Malalan. Klanjšček je na tej razstavi v Trebčah predstavil vrsto svojih novejših in najnovejših slik, ki se po motiviki sicer vedno naslanjajo in govorijo o domačem briškem okolju, vendar so po marsikateri svoji potezi dokaj nove in tudi sveže. Pesnik Ace Mermolja je prisotnim prebral nekaj svojih starejših pa tudi novejših pesmi.

S PODPISOM USTREZNEGA PROTOKOLA

Rim in Dunaj končno dosegla sporazum o predoru skozi Monte Croce Carnico

Gradnja se bo začela januarja 1984 in končala decembra 1987, promet pa bo stekel januarja 1988 - Predor bo stal 202 milijardi lir, Italija bo prispevala 80 milijard

S podpisom ustreznega protokola izpod peres predstavnikov italijanskega in avstrijskega zunanjega ministrstva je bil po osmih letih pogajanj dosežen sporazum o tehnično-finančnem načrtu za izvrtanje predora skozi Monte Croce Carnico. Pogajalnim težavam je, kot znano, botrovala okoliščina, da je načrtovani predor prvenstvenega pomena za Italijo, ne pa tudi za Avstrijo, ki je ves ta čas tožila, češ, naše ozemlje je zgolj tranzitne narave, zato ne bomo trošili dragocenega denarja za pobude, ki naj koristijo v prvi vrsti drugim.

Nazadnje so se Avstrijci omehčali, toda od Italijanov so izsilili marsikatero koncesijo, oziroma kompromis. Ko bi Avstrija ne pristala na omenjeni predor, bi Italija v EGS utegnila bojkotirati dunajska prizadevanja za uresničitev karavanškega predora, z druge strani pa se je Rim obvezal, da bo hkrati z uresničevanjem predora skozi Monte Croce Carnico podpiral gradnjo še drugih važnih avtocestnih prometnic na alpsko - jadranskem področju; gre za avtocesto Pyhrnautobahn ter za še druge prometnice med Bavarsko in Jadranom, ki naj pridejo na vrsto po izgotovitvi avtoceste Salzburg - Beljak in Videm - Trbiž. Italijansko zakladno ministrstvo je obljubilo finančno podporo 80 milijard lir za predor, na njegovo izvrtanje pa so seveda pristali pod pogojem, da jih EGS zajetno finančno podpre pri izgradnji notranjih prometnic, tako zlasti avtocestnega odseka Linz - Gradec.

To smo v bistvu zvedeli na včerajšnji tiskovni konferenci, ki jo je sklical deželni odbornik za promet Rinaldi. Protokol pojde sedaj pred rimsko in avstrijsko vlado, da ga odobrita.

Predor skozi Monte Croce Carnico, oziroma avtocesto skozenj v dolžini 8,120 kilometra bodo zgradili v 4 letih; gradnja se prične januarja 1984 in zaključi decembra 1987, promet pa bo stekel januarja 1988, ko poteče tudi ustrezni finančni načrt. Ta predvideva skupni izdatek 202 milijardi lir. Glavnico družbe, ki bo imela v koncesiji predor, so sklenili zvišati od 480 na 800 milijonov šilingov ali 56,4 milijarde lir, za kar odpade na Italijo in Avstrijo enak delež 400 milijonov šilingov ali 28,2 milijarde lir. Italija bo, kot že rečeno, prispevala 80 milijard lir. Družba, ki bo upravljala predor, bo za kritje gradbenih stroškov najela 35-letno posojilo 40 ali 50 milijard lir (višina je odvisna od take ali drugačne cestnine: na tehtnici sta različici 12.600 lir ali 180 šilingov, oziroma 16.210 lir ali 230 šilingov. (dg)

Prispevajte za

DIJAŠKO MATICO

Nagradni natečaj NŠK ob Levstikovi 150-letnici

Narodna in študijska knjižnica v Trstu sporoča, da je razpis nagradnega natečaja ob Levstikovi 150-letnici naletel med osnovnimi šolami na lep odziv: 15 tržaških osnovnih šol in šola v Medji vasi je poslalo 326 risb, med temi tudi več skupinskih.

Posebno natečajno razsodišče bo risbe pregledalo in najboljše predlagalo za nagrado. Pri septembrskih Levstikovih dnevih pa bodo vse risbe razstavljene v tržaškem Kulturnem domu. V prepričanju, da se bodo njeni pobudi odzvali tudi naši srednješolci in višjesolci, vabi NŠK le-te, naj ne odlašajo, ampak da se natečaja udeležijo v čim večjem številu in v roku pošljejo svoje literarne in risarske prispevke.

NA ČETRTKOVI SEJI

OBČINSKI PRORAČUN V ZGONIKU ODOBREN Z GLASOVI VEČINE

Skupščina izrekla solidarnost tržaškim pristaniščnikom

V četrtek je zgoniški občinski svet odobril proračun za leto 1981 z glasovi večine, medtem ko so svetovalci manjšine glasovali proti, kar se je zgodilo prvič v zadnjih dvajsetih letih (običajno so se vzdržali).

V uvodnem posegu je župan Jože Guštin poročal o številnih javnih delih. Pri športno rekreacijskim centru v Zgoniku je podjetje dokončalo prvo fazo del in sedaj je že razpisana javna dražba za drugo fazo v višini 400 milijonov lir, s katerimi občina razpolaga. V teku enega meseca bodo predvidoma oddali dela. Dokončali so tudi popravilo občinske stavbe št. 24 v Zgoniku in v kratkem bodo razpisali natečaj na dve stanovanji. Asfaltirali so tudi odsek ceste pri Briščikih v Samatorci, dokončali pa so tudi razširitev ceste, ki vodi iz Repniča preko Zagradca v Repen. V polnem teku so priprave na 17. občinsko razstavo vin, ki bo od 5. do 7. junija.

Občinski svet je nato soglasno izrekel solidarnost družbi tržaških pristaniščnikov, ki so se ob proslavljanju svoje 50-letnice tako zavzeli in branili dvojezične napise. Ostro pa so obsodili nazadnjaško in šovinistično zadržanje tržaške melonarske uprave.

Občinski proračun za leto 1981 je podrobno orisal in utemeljil župan Boris Simoneta. Skupna vrednost znaša dve milijardi 424 milijonov lir, od katerih je 825 milijonov za tekoče stroške 1 milijarda 391 milijonov lir na račun kapitalov in 205 milijonov v razvidnostnih postavkah.

V razpravo so posegli načelnik svetovalske manjšine Joško Gruden, načelnica svetovalske večine Tamara Blažina in odbornik za kmetijstvo dr. Boris Štrekelj.

KD VALENTIN VODNIK DOLINA

obvešča izletnike v Kumrovec in Gornjo Stubico, da bo odhod jutri, 31. t.m., ob 6. uri izpred Zadružne gostilne.

Jutri, 31. maja

NA VEJNI

ob obletnici posvetitve svetišča

SLOVENSKA SLUŽBA BOŽJA

začetek ob 16.15

Popoldne bo s Trga Oberdank pomnožena avtobusna vožnja na Vejno.

Razna obvestila

V župnijski cerkvi v Rojanu bo jutri, 31. maja, ob 17. uri koncert ob prenovljenih orglah. Nastopita: organist Hubert Bergant in rojanski cerkveni pevski zbor.

KD Vesna obvešča, da je knjižnica v domu A. Sirk v Križu odprta v ponedeljkih od 18. do 19. ure in v petkih od 19.30 do 20.30 Na razpolago je bogata izbira knjig iz domače in svetovne književnosti.

KD Primorsko - Mačkolje vabi vse svoje člane na drugi redni občni zbor, ki bo v četrtek, 4. junija, ob 21. uri v Srenjski hiši.

Slovenski kulturni klub — ob priliki leta handikapiranih — vabi danes zvečer ob 19.30 na predavanje, ki ga bosta vodila v italijanščini Roberto in Giuliano. Pojasnila nam bosta stanje v domu na Opčinah in razkrila lastne probleme.

Praznik Unità in Dela v Bazovici na vrtu Gospodarske zadruge: danes ob 20. uri nastop pevskih zborov Lipa iz Bazovice in F. Prešeren iz Boljunca ter nastop gojencev Dijaškega doma v Trstu. Ob 17. uri odprtje kioskov. Jutri ob 14. uri odprtje kioskov, ob 18. uri godba na pihala Filarmonica di S. Barbara in nastop mladinske folklorne skupine KD Rdeča zvezda iz Saleža. Priložnostna govora bosta imela Miloš Budin in Claudio Tonel. Oba večera ples z ansamblom Puff.

Prosveta

V Kulturnem društvu Jože Rapotec v Prebenegu bodo danes ob 21. uri predvajali film «Sutjeska» ob priliki 1. obletnice smrti tov. Tita.

Prispevki

V počastitev spomina na soborca Alojza Perica daruje Pepi Pertot 10.000 lir za TPPZ «P. Tomažič».

V spomin na Albino Savi daruje Ivanka Colja 10.000 lir za šolo «F. Milčinski» na Katinari.

Namesto cvetja na grob Albine Savi daruje družina Petkovšek 10 tisoč lir za osnovno šolo «Fran Milčinski» na Katinari.

Namesto cvetja na grob Davida Sirka daruje Gizela Dovšak 5.000 lir za spomenik padlim v NOB iz Križa in 5.000 lir za cerkveni pevski zbor iz Križa.

POPRAVEK

V včerajšnji objavi sta bili pomotoma izpuščeni imeni družin Kodrič in Šiškovič, ki darujeta 50.000 lir za TPPZ «P. Tomažič».

V počastitev spomina Albine Savi daruje družina Rojc 10.000 lir za združenje staršev osnovne šole «F. Milčinski» na Katinari.

V spomin na teto Albino Štefančič daruje Vladimir Tence 20.000 lir za sklad doma «Albert Sirk» v Križu.

Namesto cvetja na grob Davida Sirka daruje Boris Košuta 15.000 lir za sklad doma «Albert Sirk» v Križu.

Moški pevski zbor iz Križa izreka iskreno sožalje Niku Sirku in družini ob izgubi očeta Davida.

Zveza borcev VZPI-ANPI iz Križa izreka globoko sožalje ženi in sinovoma Niku in Aleksandru ob izgubi moža oziroma očeta Davida.

Obveščamo prijatelje in znance, da je pogreb pokojne

Marije Konestabo por. Zuban

ki je bil najavljen za danes, preložen. Dan in uro bomo sporočili naknadno.

SVOJCI

POGOVOR S PSIHOLOGINJO ZDENKO PREBIL

Poklicno usmerjanje letos steklo po vseh slovenskih nižjih šolah

Na Tržaškem in Goriškem je zajelo okrog 340 dijakov, ki bodo letos končali šoloobvezni pouk - Zakaj je poklicno usmerjanje koristno

V dogovoru s šolskim skrbništvom je letos deželna uprava prevzela pobudo, da poenoti poklicno usmerjanje in da tako s svojimi strokovnjaki pomaga profesorjem pri oblikovanju mnenja o poklicni oz. nadaljnji šolski izbiri nižješolcev, ki bodo z letošnjim letom končali šoloobvezni pouk. Letos je bilo prvič, da so bile zajete v ta program tudi vse slovenske nižje srednje šole na Tržaškem in Goriškem. Psihologinjo Zdenko Prebil, ki je to delo izvedla, smo vprašali, kako je stekel načrt.

Odg.: «Že pred 2 letoma je Deželni inštitut za poklicno usmerjanje (IR FOP) prevzel pobudo o enotnem programu poklicnega usmerjanja, ki je bilo do sedaj prepuščeno le posameznim inštitucijam, katerih usług pa niso bile deležne vse šole. Iz različnih razlogov je dejansko pobuda stekla šele letos, čeprav so strokovnjaki že več let preverjali ustrezne tehnične inštrumente in študijsko načrtovali delo. Z delom smo začeli februarja, v deželi je bilo do sedaj usmerjenih 17 tisoč učencev, na slovenskih tržaških in goriških šolah pa približno 340.»

Vpr.: «Kako ste si dejansko izoblikovali mnenje glede usmeritve posameznega dijaka?»

Odg.: « Če ga primerjamo s prejšnjimi razmerami, se mi zdi, da je potekalo naše delo dokaj resno in poglobljeno. Najprej smo imeli informativne sestanke s starši in dijaki o možnostih šolanja, o zahtevnosti posameznih šol ter o možnosti zaposlovanja. Z vprašalniki smo nato skušali zajeti dejansko željo dijaka, interese, ki ga vodijo k določeni izbiri, njegove delovne in učne navade, njegove obšolske aktivnosti, stališča do bodočega poklica in vrste dela, ki bi ga najbolj veselilo. Tudi pri starših smo skušali z vprašalnikom ugotoviti njihova stališča in utemeljitve glede otrokove izbire. Poleg tega pa smo še testirali dijakove sposobnosti v zvezi z nadaljnjim šolanjem, stopnjo in zahtevnosti. Po vsem tem pa smo imeli s starši in dijakom poglobljen pogovor, med katerim smo se soočili s to večplastno sliko.»

Vpr.: «Kako so se dijaki oz. starši v glavnem odločali?»

Odg.: «Večina se je odločila za šole, preko katerih dijaki pridejo hitreje do poklica. Na Goriškem je to 3-letni strokovni trgovski zavod, na Tržaškem pa trgovski tehnični in strokovni zavod. To vsekakor ustreza sedanjim gospodarskim pogojem, ki zahtevajo v veliki meri specializirano strokovno znanje. Nekoč so se dijaki množično odločali za klasično gimnazijo ali znanstveni licej, sedaj pa je opaziti, da bolj kritično izbirajo ti šoli. Ugotovili smo tudi, da se dijaki s tem v zvezi bolj strogo (in morda tudi bolj stvarno) ocenjujejo kot starši. Vpis na učiteljišče pada, mi pa smo vsekakor svetovali to šolo le tistim, ki imajo izrazite sposobnosti za pedagoško delo in jo odsvetovali drugim, ki bi radi z najmanjšim trudom imeli diplomo za uradniško delo. To ima namreč za posledico, da postane šola drugorazredna.»

Vpr.: «Zakaj je po vašem mnenju poklicno usmerjanje potrebno, oziroma koristno?»

Odg.: «Usmeritev smo osredotočili predvsem na dijaka, v kolikor je od njega odvisen uspeh ali neuspeh določene izbire. Želeno je, da se dijak z resničnim poznavanjem posameznih možnosti in samega sebe zavestno odloča. Marsikdaj se je namreč dogajalo, da je bila izbira neke šole ali zaposlitev bolj sad mode, neglede na posameznikove sposobnosti in zanimanja ali možnosti zaposlitve. S poklicnim usmerjanjem se zato povečajo možnosti za boljši šolski uspeh in večje zadovoljstvo v poklicu. Dijaki ne izgubljajo let, zmanjša še tudi osip. Boljši uspeh pa brez dvoma vpliva na večjo samozavest mladinke ali mladinca».

Danes bo ugasil prvo svečko

JAN GRGIČ

Vse najboljše in obilo sreče v nadaljnjem življenju mu voščijo mama, očka, noni, teta in drugo sorodstvo

VZPI - ANPI in SKD Prosek - Kontovel

vabita na

KOMEMORACIJO OBEŠENIH TALCEV

ki bo na proseški postaji jutri, 31. t.m., ob 11. uri. Sodelujejo vsi odseki SKD Prosek - Kontovel. Govorila bosta **Igor Tuta in Paolo Sema.**

Tovorni vlaki nič več po nabrežjih

Tovorni vlak, ki je doslej vozil po nekaj krat na dan iz novega v staro pristanišče in nazaj po nabrežjih in ki je toliko preglavic povzročal tržaškim avtomobilistom in tujim turistom, ki so parkirali ali skušali parkirati v tem delu mesta, je sinoči opravil zadnjo vožnjo. Po 21 letih od začetka gradnje nove prometne strukture bo namreč danes prvič zapeljal v krožni predor pod mestom. Ob 9.30 bodo uradno odprli novo progo v predoru, in sicer s posebno kompozicijo, ki bo odpeljala iz stare luke ob 9.30. Na prvi postaji ob izhodu iz predora «Campi Elisi» bo uradna slovesnost, na kateri bodo govorili najvišji predstavniki krajevne železniške uprave.

TRI LETA PO TRAGIČNEM DOGODKU

Umor krznarja Ferluge pred tržaškimi sodniki

Leta 1979 je videmsko porotno sodišče že obsodilo tri osebe na dosmrtno ječo, dve pa na 22 oziroma 27 let zapora

Pred tržaškim prizivnim - porotnim sodiščem se je včeraj pričela sodna obravnava v zvezi z umorom tržaškega krznarja Giovannija Ferluge, ki so ga 2. februarja leta 1978 ubili med poskusom ropa v vili pri Viscu blizu Vidma.

Oktobra 1979 je porotno sodišče v Vidmu obsodilo zaradi namernega umora, poskusa ropa, nezakonite posesti orožja in drugih kaznivih dejanj Silvana Abatija, Guerrina Formico in Bruna Carpeggianija na dosmrtno ječo, medtem ko je njihova pajdaša Arsenia Abatija in Francesca Formico obsodilo na 27 oz. 22 let zapora zaradi sodelovanja pri umoru in ropa v obremenilnih okoliščinah. Zaradi pomoči, ki so jo glavnim obtožencem nudili z namenom, da bi prikrili kazniva dejanja, pa je sodišče obsodilo na nekaj let zapora še nekatere druge osebe. Včeraj je glavni tožilec Ballarini v daljšem govoru zahteval potrditev kazni z utemeljitvijo, da so obtoženci že dalj časa hladnokrvno pripravljali rop. Istega mnenja so bili tudi zagovorniki civilne stranke (Ferlugove vdove in njegovih dveh hčerk), ki so dokazovali, da so bili roparji že pri načrtovanju tatvine pripravljeni na streljanje, saj je bilo krzno, v vrednosti 200 milijonov lir, dosegljivo le s pomočjo Ferluge, katerega naj bi s pištolo prisilili k predaji krznenih plaščev.

Danes bodo v obrambo obtožencev spregovorili njihovi branilci, zatem pa se bodo sodniki zbrali v posebni sobi za končno razsodbo. Če se bodo oglasili k besedi — kot je njihova pravica — javni tožilec in odvetniki civilne stranke, bodo vsekakor odložili proces na prihodnji petek.

Posvet o reformi višje srednje šole

Pokrajinska uprava bo v sodelovanju s Sindikatom slovenske šole priredila v sredo, 3. junija, ob 17.30 v dvorani Gino Baroncini na sedežu zavarovalnice Assicurazioni Generali posvet ob okrogli mizi o reformi višje srednje šole.

Uvodna poročila bodo podali vsedržavni predstavniki šolskih komisij KD, KPI, PSI in PRI, ki so nedavno predložili niz dopolnitvenih popravkov k zakonskemu osnutku.

Zaradi goljufije policija prijavila štiri osebe

Leteči oddelek tržaške kvesture je prijavil sodstvu 30-letnega Bruna Degrassija, 20-letno Nello Pribaz (oba stanujeta v Ul. San Zenone 3), 26-letno Anno Parisi por. Fiusco iz Ul. De Amicis 8 ter 24-letnega Furia Metza il Ul. Guerrazzi 6. Vsi so obtoženi goljufije na račun raznih tvrdk, ki prodajajo gospodinjske stroje in radiotelevizijske aparature. Degrassi in Parisijeva sta že stara znanca policije, vse pa so agenti že pred časom osumili, da si na protizakonit način prisvajajo denar.

Šolske vesti

Osnovna šola «F. Milčinski» na Katinari vabi na razstavo ročnih del in likovnih izdelkov, ki bo na šoli jutri, 31. maja, od 9. do 12. in od 15. do 17. ure.

Osnovna šola v Devinu vabi na zaključno šolsko prireditev in razstavo ročnih del jutri ob 11. uri.

Učenci in učitelji celodnevne osnovne šole Žavlje - Koroščí s sedežem v Miljah, vabijo starše in prijatelje mladine na zaključno prireditev, ki bo danes v šolskih prostorih ob 17. uri. Vabijo tudi na ogled razstave ročnih del in likovnih izdelkov, ki bo odprta od 9. do 11. ure in od 15.30 do zaključka prireditve.

Praznik dela v arzenalu

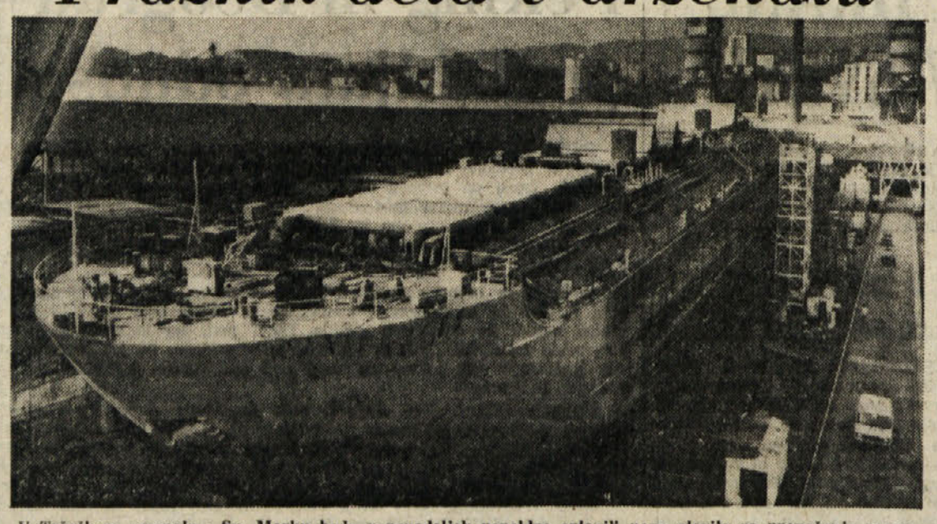

V Tržaškem arzenalu - Sv. Marku bodo v ponedeljek popoldne splavili novo plovilo za prevažanje premoga («bulk-barge») «Socartre», ki so ga izdelali po naročilu tržaške družbe So.Mo.Car. Tehnične značilnosti «Socartre», drugega plovila v seriji treh enakih enot, so naslednje: dolžina 104 m, širina 20 m, ugrez 7,32 m, bruto nosilnost 11.000 ton. Na sliki «Socartre» pripravljena na splavitev

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga teta

ANTONIJA GRGIČ

Pogreb bo danes, v soboto, 30. maja, ob 14. uri iz rojstne hiše v cerkev v Bazovici.

Žalujoče nečakinje Marija, Danica in Marija iz Šepulj z družinami

Bazovica, Opčine, 30. maja 1981

PD SLOVENEC BORŠT - ZABREŽEC
priredi 30., 31. maja, in 1. junija

11. PRAZNIK VINA

DANES:
ob 14.00 otvoritev kioskov
od 20.00 do ene ponoči ples z ansamblom «POMLAD»

JUTRI:
ob 10.00 otvoritev kioskov
ob 16.00 začetek kulturnega programa — koncert godbe na pihala BREG — otroški pevski zbor PD Slovenec — pevski zbor iz Bertokov — folklorna skupina iz REZIJE
od 20.00 do ene ponoči ples z ansamblom «POMLAD»

V PONEDELJEK:
ob 10.00 otvoritev kioskov
ob 19.00 podelitev nagrad 25. razstave vin občine Dolina
od 20.00 do 00.30 ples z ansamblom «POMLAD»

PROSVETNO DRUŠTVO MAČKOLJE
VABI DANES IN JUTRI NA TRADICIONALNI

PRAZNIK ČEŠENJ

DANES: ob 15. uri odprtje kioskov
od 20. do 24. ure prosta zabava z ansamblom TAIMS

JUTRI: ob 14. uri odprtje kioskov
ob 16. uri začetek kulturnega programa
- Domači pevski zbor
- Dekliški pevski zbor «Slovenski šopek»
- Otroški pevski zbor «Slovenski šopek»
- Moški pevski zbor «Srečko Kumar» iz Repna
- Godba na pihala iz Nabrežine
- Humoristične točke z Marjanom Kravosom

od 20. do 24. ure prosta zabava z ansamblom TAIMS

Delovali bodo dobro založeni kioski s čevapčiči, klobasami in domačim vinom.

Jutri pomnožene avtobusne zveze z mestom in okolico (avtobus 40)
V primeru slabega vremena bo praznik 7. junija.

SPD «IGO GRUDEN» — NABREŽINA
VABI NA

CELOVEČERNI LETNI KONCERT DEKLIŠKEGA IN MOŠKEGA ZBORA

POSVEČEN SPOMINU SERGIJA RADOVIČA
ki bo v dvorani «Igo Gruden» v Nabrežini danes ob 20.30

Slavnostni govornik Aleksander Rojc Dirigent Matjaž Šček

Osnovna šola F. Milčinski - Katinara, srednja šola Sv. Ciril in Metod - Katinara, otroški vrtec iz Lonjerja, KD Lonjer - Katinara in KD Rovte - Kolonkovec
priredijo jutri, 31. maja, ob 17. uri na osnovni šoli na Katinari
PROSLAVO V POČASTITEV

190-LETNICE ŠOLE NA KATINARI

Slavnostni govor Minka Pahor

Kulturni program s sodelovanjem: osnovne in srednje šole na Katinari, otroškega vrtca iz Lonjerja, otroške folklorne skupine Tabor z Opčin, harmonikarskega ansambla Glasbene matice, dekliškega zbora iz Devina in moškega zbora Fran Venturini od Domja

Vabljeni

GLASBENA MATICA TRST
Podružnica šole Glasbene matice — Kontovel
Danes ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku

sklepni nastop

Sodelujeta:
ženski zbor Prosek - Kontovel in moški zbor «Vasilij Mirk»
Vljudno vabljeni!

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 30. maja
MILICA

Sonce vzide ob 5.20 in zatone ob 20.45 — Dolžina dneva 15.25 — Luna vzide ob 3.45 in zatone ob 16.50.

Jutri, NEDELJA, 31. maja
VNEBOHOD, ANGELA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24,1 stopinje, najnižja 14,8 stopinje, ob 18. uri 21,4 stopinje, zračni tlak 1019 mb ustaljen, veter 4 km na uro severozahodnik, vlaga 63-odstotna, nebo jasno s slabo vidljivostjo, morje rahlo razgibano, temperatura morja 19 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Tommaso Bortolato, Davide Palmisano, Goran Simoneta, Matteo Nicolin, Sandra Destradi.

UMRLI SO: 65-letna Maria Vodopia por. Bertogna, 78-letni Vittorio Fabretti, 78-letna Antonia Franceschinel vd. Mujesan, 64-letni Luigi Ongaro, 80-letna Carmen Covelli vd. Nunzi, 73-letni Ermete Grimalda, 85-letna Elvira Bajc vd. Koenig, 29-letni Franco Divich, 90-letna Enrichetta Sospisio vd. Bourbon del Monte.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15, U. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel 228-124; Bazovica: tel 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel 225-141; Božje polje Zgonik: tel 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel 209-197, Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 13. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68-441.

Gledališča

VERDI
Danes ob 18. uri ponovitev koncerta, ki ga dirigira Daniel Oren. Kot pianist bo nastopil Roberto Cappello. Koncert predvideva vrsto skladb Beethovna, Liszta, Schuberta, Bernsteina in drugih.
Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja še razpoložljivih vstopnic.

AVDITORIJ
Danes ob 20.30 v Avditoriju Jole Silvani in Witz Orkestrà z delom «Un baul pien de ricordi». Rezervacija pri glavni blagajni. Za abonente popust.

Kino

Cappella Underground 18.00—20.00—22.00 «Estasi di un delitto». Režija Luis Bunuel.
Ariston 16.30—20.30 «Ludwig». H. Berger in R. Schneider.
Eden 18.00 «La vera storia della signora delle camelie». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Ritz 18.00 «Sfinge». L. Annedown, F. Langella.
Excelsior 17.00 «Rock'n Roll High School».
Grattacielo 17.00—22.15 «Il marito in vacanza». L. Carati, E. Montagnani. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice 17.00 «Fantasma d'amore». M. Mastroianni, R. Schneider.
Aurora 16.30 «Tre uomini da abbattere».
Capitol 17.30 «L'isola».
Cristallo 17.30 «Gente comune». D. Sutherland.
Vittorio Veneto 16.30 «The blues brothers».
Moderno 16.30 «Savana selvaggia». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Lumiere 16.00 «Zombi». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Mignon 15.30 «Professione pericolo — Stuntman». Peter O'Toole.
Nazionale 15.30—22.15 «Miss Jones». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 14.30—22.00 «Super libido». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Radio 16.00 «Pornografia campagnola». Prepovedan mladini pod 18. letom.

PD KRAŠKI DOM REPENTABOR
priredi danes ob 21. uri na dvorišču Kraškega muzeja v Repnu 20

KULTURNI VEČER

Sodelujejo:
Tržaška dialektalna skupina «La barcaccia» s komedijo «Hvala za vse g. Dombrowsky»
in
domači pevski zbor «S. Kumar»
Vabljeni!

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU
WILLIAM SHAKESPEARE
KAR HOČETE
Komedija v petih dejanjih
Jutri, 30. maja, ob 20.30 v Kulturnem domu

PRODUKCIJA BALETNE ŠOLE
ŠTUDIJSKI PRIKAZ
G. BIZET:
OTROŠKE IGRE
L. BOCCHERINI:
BALETNA ŠOLA
Jutri, 30. maja, ob 20.30 v Kulturnem domu

Prodaja vstopnic danes in jutri od 10. do 12. ure ter v nedeljo eno uro pred pričetkom nastopa pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. 734-265.

TABOR
SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO OPČINE
in MOŠKI ZBOR TABOR
VABITA NA
KONCERT
moškega zbora ZARJA iz Trbovelj, ki bo danes ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.
Sodelujeta tudi domača zbora.
Vabljeni!

Razstave

V judskem domu v Trebčah razstavlja **Vladimir Klanjšček.** Razstava bo odprta danes od 19. do 22. ure in jutri od 10. do 12.30.

ZADRUGA «NAŠ KRAS»
vabi na odprtje
KOLEKTIVNE
RAZSTAVE GRAFIK
ki bo v Kraški galeriji v Repnu 31, v **ponedeljek, 1. junija 1981, ob 20. uri.**
Razstavljajo: **Černigoj, Kravos, Palčič, Spacal, Vecchiet**
Ob otvoritvi bo nastopil
TRŽAŠKI OKTET

Mali oglasi
telefon (040) 79 46 72

METROMARKET išče prodajalca/ko z večletno prakso na oddelku za fotografijo z znanjem slovenščine—srbohrvaščine ter prodajalca/ko z večletno prakso na oddelku za radio - TV z znanjem slovenščine—srbohrvaščine. Telefonirati na št. 631-017/8.
OSMICO je odprl Silvester Švara (Trnovca 14). Toči belo in črno vino.
PRODAM «fiat 128 CL» - letnik 1976, 60.000 prevoženih km v dobrem stanju. Tel. (040) 227-284.
NA OPČINAH prodam opremljeno dvostanovanjsko vilo z mansardo, garažo in vrtom. Tel. (040) 211-844 ali 212-518.
IŠČEMO ČISTILKO(CA) za restavracijo «Hostaria ai pini», Božje polje 14. Telefonirati na št. 225-324.
OSMICO je odprl Jožef Batistič iz Rupe št. 8. Toči belo in črno vino lastne proizvodnje.
OSMICO je odprl Pepi Sancin-Šarnek (Dolina 112). Toči pristno belo in črno vino.
PRODAM «citroen LN» kub. 600 - letnik 1978, v odličnem stanju. Tel. v uradnih urah 827-231 ali 231-833 zvečer.
PRODAM nov vinograd, približno 1000 kv. m. Telefonirati na št. (040) 228164 po 18. uri.
OSMICO je odprl Bruno Kante - Praprot 3. Toči belo in črno vino.
IŠČEM hišno pomočnico za temeljito čiščenje stanovanja v Barkovljah. Tel. (040) 412-507 vsak dan od 13.30 do 14.30.
OSMICO je odprl Pepi Rapotec — Prebeneg št. 18. Toči belo in črno vino.
VESPO 125 ali močnejšo kupim v gotovini. Tel. (040) 52-277 v večernih urah.
ODDAM dva lepa psička. Oglejte si ju na Repentabru 51. Hrovatič, tel. 227-262.
TVRDKA, ki prodaja najnovejšo posodo, sporoča, da je nov naslov urada v Nabrežini št. 145. Oglasite se od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure.
IMAŠ kaj prostega časa? Želiš zaposlitev za 500 tisoč mesečno? Javi se v Nabrežini Center 145 od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure ali telefoniraj na št. 200-150.
ODDAM V NAJEM opremljeno stanovanje (tri spalnice, dnevna soba, kuhinja, kopalnica in shramba) z lepim razgledom na morje v Vižovljah št. 9/h za poletni čas ali za dobo šestih mesecev. Ana Žužek, tel. (040) 209-285 ob delovnem urniku.
OSMICO je odprl Mario Smotlak — Mačkolje 55 Toči belo in črno domačo kapljico.
DAJEM V NAJEM tri sobe za urade v strogem centru Gorice (opremljene ali pa ne). Prošnje zainteresiranih sprejema uredništvo PD v Gorici (Ul. XXIV Maggio 1/I), telefon 833-82.

S PRIMERNO PRIREDITVIJO

Bevkove značke 347 otrokom podelijo danes v Sovodnjah

Sodelovali so otroci 11 slovenskih šol goriške pokrajine

Veseli živžav bo danes popoldne v Sovodnjah na ploščadi pred Kulturnim domom. Ob 17. uri se bodo zbrali osnovnošolski otroci iz vse Goriške, brez dvoma pa bodo prišle na prireditev tudi mamice in očki. Naši otroci bodo dobili Cicibanove in Bevkove bralne značke.

Bralne značke imajo v osnovnih šolah v Sloveniji že deset let. Ta lepa navada se je pred leti razširila tudi v zamejstvo, najprej na Tržaško, letos pa jo prvič imamo tudi na Goriškem. V tem šolskem letu so naši učitelji in učiteljice pričeli s to akcijo. Vanjo so se vključile skoro vse šole, enajst po številu. Učenci prvih razredov so morali v teku leta pregledati in prebrati tri slikanice in eno pesniško zbirko ter potem s sliko ali spisom dokazati da so to zares prebrali. Učenci višjih razredov pa so imeli nalogo prebrati pet knjig. Tudi oni so potem pripravili spise ali risbe o prebranem delu. V poslopju osnovne šole v Sovodnjah bodo danes razstavljene slike in spisi učencev, ki so sodelovali na tem natečaju. Učenci prvih razredov bodo torej dobili Cicibanovo značko, oni višjih razredov pa Bevkovo značko.

Značke bo dobilo skupno 347 otrok, kar je približno 60 odstotkov tistih, ki obiskujejo slovenske osnovne šole na Goriškem.

Današnja prireditev seveda ne bo omejena samo na podelitev značk. Na sporedu imajo Bevkov recital, ki ga je iz pisateljevih del pripravila učiteljica Zora Saksida. V tem recitalu sodelujejo učenci vseh sodelujočih šol. Zatem bo priložnostni govor o pomenu te bralne značke, ob koncu pa bodo vsi učenci skupno zapeli dve pesmi. Sledilo bo podeljevanje značk.

Na prireditev v Sovodnje pridejo tudi nekateri književniki iz Slovenije in predstavniki Zveze prijateljev mladine. Do današnje prireditve je prišlo v povezavi med našim učiteljstvom in osnovno šolo Franceta Bevka na Opčinah. Prireditev bo ob vsakem vremenu. Nameravajo jo prirediti na prostem, če pa bo vreme nagajalo bo vsa svečanost v dvorani.

GORIŠKI GOSTINSKI VEČERI

Drevi je na vrsti gostilna «Pri luni»

Na vrsti je danes zvečer četrta runda goriških gostinskih večerov, ki jih pripravljajo slovenski gostinci na Goriškem včlanjeni v Slovensko deželno gospodarsko združenje. Gastronomi in vsi tisti, ki jim je na tem, da poskusijo v glavnem domače jedi, takšne kakršne sicer še danes dobimo v gostilnah, čeprav ne v tolikšni meri kot nekoč, saj so sodobnejše jedi marsikje izpodrinile tradicionalne, se bodo lahko zbrali v stari gostilni v osrčju mesta Gorice. Na vrsti je nocoj gostilna «Pri luni» v Ulici Oberdan, tik poleg glavne pošte in glavnega zelenjadnega trga. To je ena med starejšimi gostilnami v Gorici, ki je imela in seveda še ima vedno polno gostov. Nič čudnega saj se nahaja v neposredni bližini zelenjadnega trga in so bili in so torej med klienti tako branjevke kot kmetje, poleg tega pa ima gostilna seveda polno mestnih gostov, takih, ki jim prija kozarček pristnega vina in domače pripravljena jed. Tudi jedilni list nocojšnje večerje je v skladu s tradicijo te gostilne in na njem smo videli napisane jedi iz naše domače kuhinje.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna S. Nicolò, Ulica 1. maja 94, tel. 73-328.

TUDI NA GLAVNI POŠTI

Davčne prijave do ponedeljka

V telovadnici Lenassi v Kapucinski ulici je bilo v teh dneh zelo živahno, saj so tisoči Goričanov izročali občinskim uradnikom kuverte z davčno prijavo o dohodkih, ki so bili ustvarjeni v lanskem letu. Živahno je bilo tudi na vseh bankah, saj je treba davek, ki si ga vsakdo sam izračuna, plačati na banki, v davčno prijavo pa dati samo bančno potrdilo.

Seveda bodo v telovadnici Lenassi sprejemali davčne prijave tudi danes. Ker pade 31. maj, zadnji dan ko je treba izročiti davčno prijavo na nedeljo, bodo izjemoma prijave sprejemali tudi v ponedeljek, 1. junija. Telovadnica Lenassi bo tako odprta ves ponedeljek.

V ponedeljek bodo prijave sprejemali tudi na vseh podeželskih občinah, kjer so sicer davkoplačevalci v glavnem že opravili svojo dolžnost.

Moč pa je davčno prijavo poslati na davčno upravo tudi s priporočenim pismom. Ravnateljstvo goriške pošte nam je sporočilo da bodo v ponedeljek, 1. junija, izjemoma sprejemali taka priporočena pisma - davčne prijave ves dan do 21. ure zvečer. To na glavni pošti. Ves dan do 19. ure bo odprto okence za sprejemanje priporočenih pisem. Od 19. do 21. ure pa bodo zamudniki lahko izvršili svojo dolžnost v uradu za sprejemanje telegramov na glavni pošti.

GRAN PREMIO NOÈ ŽE ŠESTNAJSTIČ

Deželno vinsko razstavo odprejo danes v Gradišču

Razstava, združena s pokušnjo drugih dobrot, bo odprta do nedelje, 7. junija

V Gradišču ob Soči odpro danes popoldne, ob 18. uri, 16. vinsko razstavo z naslovom «Gran premio Noè», ki ga pripravljata deželna enoteka «La Serenissima» v Gradišču in letoviščarska ustanova. Na tej razstavi, ki bo odprta vsak dan do naslednje nedelje, 7. junija, v športni hali v Gradišču, bo moč pokušati skoro tristo vin sedemdesetih vinogradnikov iz vse naše dežele. Svoja vina so namreč poslali v ocenitev žiriji tega natečaja, ki se ponavlja vsako leto. Ta vina bo potem moč kupiti v malih ali večjih količinah vse leto v deželni enoteki.

Nocoj bodo otvorili, vedno v športni hali, tudi razstavo krajinskih slik Furlanije slikarja Alda Bressanuttija. Jutri imajo na sporedu tudi pokušnjo goriške gubance, v ponedeljek pokušnjo prekajenega lososa, v torek bodo izročili vinogradnikom nagrade. V sredo bo degustacija belih vin, v četrtek bo ponovno pokušnja goriške gubance, v petek bo filmski večer, v soboto bo degustacija rdečih vin, v nedeljo, 7. junija, pa pokušnja pristnega parmezana.

Na vinski razstavi imamo tudi vina nekaterih slovenskih vinogradnikov iz naših Brd in tržaške pokrajine.

Junija koncerti v starih cerkvah v Krminu

V sodelovanju z društvom Pro loco in občinsko upravo iz Krmina ter komisijo za kulturna vprašanja, bodo v Krminu tudi letos izvedli vrsto glasbenih večerov v starih cerkvah.

Prvi koncert bo na sporedu v petek, 5. junija ob 21. uri v cerkvi na Subidu. Nastopil bo tržaški baročni trio (Miloš Pahor, Fiammetta Zuliani in Dina Slama). 12. junija bo koncert v cerkvi Marije Device Pomočnice. Predviden je nastop videmskega kitarista Giulia Chiandettija. Na koncertu 21. junija, ki bo v cerkvi sv. Apolonije bosta nastopila violinist Alfredo Marcosig ter pianistka Laura Albonetti Wright.

Na zaključnem koncertu, ki bo 26. junija v cerkvi sv. Ivana, bo nastopil goriški komorni ansambel, kot gost v tem ansamblu pa tudi znani slovenski trobentač Anton Grčar.

Poslušalce bodo pred vsakim koncertom (za vse je pričetek napovedan za 21. uro) seznanili tudi z arhitekturnimi zanimivostmi cerkve ter z restavracijskimi posegi, ki so bili opravljeni v zadnjih letih. Vsekakor zanimiva in hvalevredna kulturna pobuda.

PD «DANICA» — VRH
priredi danes zvečer ob 20. uri v Domu Andreja Budala v Štandrežu

KONCERT

Zgornjevipavskega mešanega pevskega zbora iz Podnanosa
in
dekliškega zbora «Danica» z Vrha

Vabljeni!

Prosvetno društvo Štandrež in Kmečko društvo Štandrež
vabita na tradicionalni

PRAZNIK ŠPARGLJEV

v Štandrežu, v dneh od 30. maja do 7. junija.

SPORED:
— **danes, 30. maja:** otvoritev in plesna zabava
— **jutri, 31. maja:** ob 15.30 slikarski ex tempore; ob 19.30 nastop mladinskih zborov ter ansamblov **Nova misel** in **Galebi**. Sledi ples.
— **sobota, 6. junija:** ples
— **nedelja, 7. junija:** ob 19. uri nagrajevanje zmagovalcev natečaja ex tempore, nastop zborov iz Doberdoba, Štmavra ter Peči in Rupe ter uprizoritev veseloigre «Podlaga zakonske sreče», v izvedbi članov PD Štandrež. Sledi ples.

Na razpolago bodo odlični špargliji ter domača jedila in pijača.

V TOLMINU ODPRLI IZREDNO ZANIMIVO RAZSTAVO

Sto let arheoloških raziskovanj in izkopavanj na Mostu na Soči

Doslej so v tem kraju odkopali nad 6000 grobov iz starejše železne dobe in 26 prazgodovinskih hiš - Veliko najdb tudi iz poznejšega rimskega obdobja

Tomaž Rutar, kaplan in župnik v nekdanji Sv. Luciji oziroma sedanjem Mostu na Soči, je okrog leta 1844 napisal v pismu nekemu prijatelju, tudi naslednje: «Tu se nahajajo znamenite stvari, prihodnost bode pokazala». Mislil je na arheološke predmete, ki jih je odkril na griču Mirišče ter so vzbudili njegovo zanimanje. Najdbe je začel shranjevati in sedaj upravičeno pravijo, da je bil Rutar pobudnik poznejših arheoloških raziskovanj, ki jih organizirano opravljajo že sto let.

Sadovi dosedanjih raziskovanj so naslednji: izkopali so 6640 prazgodovinskih grobov, 26 prazgodovinskih hiš, 111 grobov iz prehoda mlajše železne dobe v rimsko obdobje, dve stavbi, ki sta tem grobovom sočasni in 8 rimskodobnih stavb. To je materialni okvir iz katerega se po izvedenih raziskovanjih že more izluščiti spoznanja o vzrokih, ki so privedli do naselitve s Sočo in Idrijco v globokih tesnih zavarovanega prostora, in o posledicah razmeroma zgodnje naselitve, ki jo izpričuje kakovostna in številčno bogata materialna zapuščina. V njej se enakovredno prepletajo pričevanja o ustvarjalnosti in bogatem duhovnem življenju skozi dolga stoletja. Most na Soči lahko brez zadreg in pomislekov postavimo ob bok najvažnejšim najdiščem starejše železne dobe v Evropi: Kleinkleinu, Frögu, Sopronu, Smolenicam, Heuneburgu, Hallstattu, Mont Lassoisu, Vačam, Stični in Novemu mestu.

Najstarejši podatek o arheološki najdbi je iz leta 1845, ko so na njivi ob desnem bregu Idrijce našli rimski srebrnik. Že omenjeni kaplan in župnik Tomaž Rutar je prvi nabiral in prvi hranil arheološke najdbe in o njih tudi poročal. Goriški odvetnik dr. Paolo de Bizzaro je 28. oktobra leta 1879 o najdbah obvestil Osrednjo znanstveno komisijo na Dunaju in si zagotovil tudi plačilo za izkopavanja, ki jih je opravljal. Pri izkopavanjih so mu sledili župnik Alojzij Carli iz Tolmina, Tržačan Carlo de Marchesetti, Josef Szombathy z Dunaja, Enrico Maionica iz Trsta, Bruna Forlati - Tamaro iz pokrajine Bergamo, ter v obdobju po zadnji vojni Niko Mozetič, Drago Svoljšak in Beatrice Žbona - Trkman iz Goriškega muzeja v Kromberku.

Arheološka izkopavanja so v povojnem obdobju dala nove sadove, saj so našli, poleg grobov, tudi ostanke zgradb, sledove arhitekture in najrazličnejše predmete, od posode do nakita, ki izhajajo iz rimskega obdobja.

Predmeti izkopani na Mostu na Soči so shranjeni po večini v muzejih na Dunaju, v Trstu, Gorici, Ljubljani in seveda v Goriškem muzeju. Kustos tega muzeja Drago Svoljšak — o slovesu Mosta na Soči glede na najdbe je objavil že številne članke in strokovne razprave tudi v tujini — poudarja, da so na razstavi, ki so jo včeraj zvečer odprli v Tolminu, v tamkajšnji knjižnici Cirila Kosmača, lahko predstavili komaj okoli desetino najdb. Prikazujejo posodo, okrasne predmete, risbe in fotografije grobov, pa arhitekturo in zgradbe staroselcev iz prazgodovine oziroma rimskega obdobja. Svoljšak tudi poudarja, da je Most na Soči že v prazgodovini imel skoraj 800 prebivalcev, toliko kot jih šteje sedaj. Sicer je celotno naselje zaščiteno po zakonu in Most na Soči smatrajo v Sloveniji za kulturni spomenik prve kategorije.

Pristojne oblasti so za izkopavanja zmeraj dajale potrebna sredstva. Financirali so jih Raziskovalna skupnost Slovenije, razni organi tolminske občine in tudi Goriški muzej. Pri izkopavanjih pa na razne načine pomagajo tudi domačini, ki morajo zaradi zaščitenosti območja sicer dolgo časa čakati na izdajo raznih dovoljenj za nove gradnje. Za obseg in posebnosti razstave je značilno dejstvo, da so jo pripravljali 7 mesecev. Med predmeti vzbuja veliko zanimanje tudi izredno bogat 18 gramov težak zlat prstan, ki izhaja iz obdobja med drugim in tretjim stoletjem našega štetja.

Arheološke najdbe so sloves Mosta na Soči razširile po vsej Jugoslaviji in Evropi. Zato je ogled razstave zanimiv ne zgolj za strokovnjake, marveč za vse, ki jih zanimata preteklost ter z njo povezana materialna kultura ljudi, ki so na tem območju živeli v prazgodovini in v rimskem obdobju. Razstava — ob otvoritvi sta govorila znanstveni sodelavec Narodnega muzeja iz Ljubljane dr. Stane Gabrovec in kustos Goriškega muzeja Drago Svoljšak — bo odprta do 10. julija.

Zbor Jezero na srečanju «Pesem ne pozna meja»

Jutri popoldne se bodo zbrala v Pridvoru pri Kopru kulturna društva, ki vsako leto v tem času se snidejo v skupnem programu pod naslovom «Pesem ne pozna meja». V tem hvalevrednem krogu medsebojnega sodelovanja kulturnih skupin z obeh strani meje sodeluje šest društev in sicer društva Franc Zgonik iz Branika, Jezero iz Doberdoba, Primorec iz Trebč, Vesna iz Križa, Svoboda II iz Trbovelj in Svoboda iz Pridvora. Program, ki se bo pričel ob 15. uri po jugoslovanskem času, zajema nastop vokalnih skupin vseh sodelujočih društev s posameznimi nastopi in skupnim finalom, ter domačo godbo na pihala. Upati je, da ne bo tej manifestaciji, ki je ena najpomembnejših v obliki obmejnega sodelovanja, nadlegovalo vreme. Prireditev bo na odprtem. V slučaju slabega vremena pa bo program izveden v dvorani.

Udrla se je streha cerkve v Pevmi

V zadnjem času so v cerkvi v Pevmi opravili razna vzdrževalna dela. Tako so uredili zvonik in opravili nekatera manjša popravila. Izgleda pa, da to še ne bo dovolj, kajti stavba je potrebna res temeljitega popravila, zaradi dotrajanosti in zaradi posledic, ki jih je pustil potres pred petimi leti. Zlasti bo treba popraviti streho, oziroma nekatere dele strešne konstrukcije. O nujnosti takih popravil priča tudi dogodek, ki se je pripetil predvčerajšnjim, ko se je udrla streha nad glavnim oltarjem. Na srečo ni bil ranjen nihče.

Trčenje med avtomobilom in motornim kolesom

Okrog 12.30 včeraj, je v Drevoredu Colombo v Gorici prišlo do čelnega trčenja med motornim kolesom, ki ga je upravljala 20-letna Marina Cecot iz Gorice, in fiatom 127, za volanom katerega je sedela 52-letna Angela Stesarosio, prav tako iz Gorice. V nesreči si je Cecotijeva zlomila levo nogo ter utrpela druge telesne poškodbe. V goriški bolnišnici se bo zdravila 60 dni.

OB DNEVU AVTOMOBILISTA

Priznanja šoferjem in prizadevnim učencem

Nagrado dobita tudi slovenski učenki Kristina Ožbot in Barbara Obljubek

Danes zjutraj ob 11. uri bo na Trgu Battisti v Gorici tradicionalna svečanost ob dnevu avtomobilista, ki ga prirejata skupno goriški avtomobilski klub in goriška občinska uprava. Na sporedu imajo blagoslov motornih vozil, nagrajevanje najboljših učencev, ki so sodelovali v občinskem tečaju za prometno vzgojo in podelitev priznanj prometnim policistom ter najstarejšim šoferjem.

Kot je znano je občina letos že šestnajstič priredila natečaj prometne vzgoje v goriških osnovnih šolah. Petnajst najboljših učencev dobi danes v dar kolo. Med temi sta tudi Kristina Ožbot, ki obiskuje 4. razred slovenske osnovne šole v Ulici Vittorio Veneto in Barbara Obljubek, ki obiskuje 5. razred slovenske osnovne šole v Ulici Brolo.

Smrtna nesreča pri Fari

Na avtocestnem odseku v bližini Fare se je sinoči okrog 22. ure, pripetila smrtna nesreča. V trenutku, ko to poročamo, žrtve še niso uradno identificirali; na osnovi dokumentov, ki so jih našli v razbitem avtomobilu, pa naj bi šlo za 32-letnega podčastnika italijanske vojske Franca Rossija, po rodu iz Sulmone, s stalnim bivališčem v Carducijevi ulici v Gorici. Rossi se je peljal z renaultom GTL 18 proti Gradišču, pri tem izgubil nadzorstvo nad vozilom ter silovito treščil v železno ograjo. Med prevračanjem je voznik padel iz vozila. Truplo so namreč našli v jarku, kake tri metre pod cesto. Podrobnejše bomo o nesreči poročali jutri.

Jutri praznik goriških krvodajalcev

Člani goriške sekcije društva prostovoljnih krvodajalcev se pripravljajo na vsakoletni praznik. Letošnji bo že 15. po vrsti. Prireditev bo jutri, 31. maja s pričetkom ob 9.30 z verskim obredom ter slovesnostjo v deželnem avditoriju, kjer bodo članom izročili priznanja.

Zbor «Ars musica» je pel v Solkanu

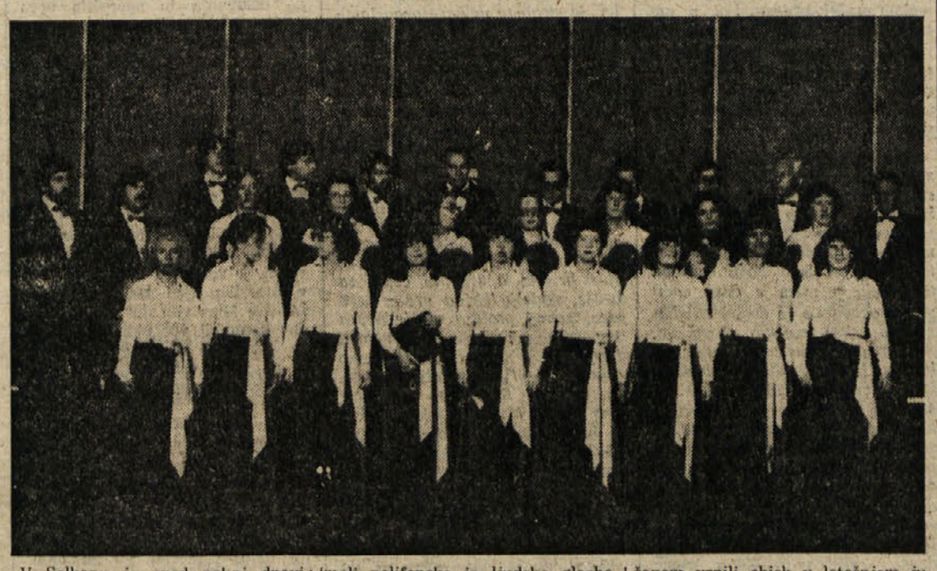

V Solkanu je pred nekaj dnevi gostoval goriški zbor «Ars Musica» iz Gorice, ki ga vodi Franc Valentinsig. Goriški pevci so na sporedu imeli polifonsko in ljudsko glasbo. Bili so gostje solkanskega zbora «Marij Kogoj», ki ga vodi Ivan Mignozzi. Solkanski pevci bodo Goričanom vrnili obisk v letošnjem juniju in izvedli koncert v našem mestu. Na naši sliki je zbor «Ars musica» iz Gorice.

Razna obvestila

Bivši izseljenci iz Brda v Terski dolini priredijo jutri, 31. maja, netekmovalni pohod na 12-kilometrski progi ter vabijo k udeležbi tudi društva in posameznike z Goriškega in Tržaškega. Udeleženci bodo odšli na pot ob 10. uri. Prijave sprejemajo neposredno pred prireditvijo.

Sovodenjska občinska uprava bo v juliju poskrbela za letovanje otrok v Škofji Loki. Otroci, v poštev pridejo dijaki nižje srednje šole, bodo stanovali pri posameznih družinah. V istem času bo prišla v Sovodnje tudi skupina otrok iz škofjeloške občine. Starši, ki so pripravljeni na tako obliko izmenjave, naj to čimprej sporočijo v tajništvu občine.

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi jutri, 31. maja, planinski izlet na Stol nad Breginjem (1674 metrov). Odhod z lastnimi sredstvi ob 6. uri s Travnika. Izlet vodi Ivo Berdon.

Kino

Gorica
VERDI 17.30—22.00 «Bianco, rosso e verdone». Carlo Verdone.
CORSO 18.00—22.00 «Spaghetti a mezzanotte». B. Bouche in L. Banfi. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «Moglie sopra, femmina sotto». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič
EXCELSIOR 18.00—22.00 «Manidù — squalo ribelle».
PRINCIPE 17.30 — 22.00 «Incontri ravvicinati del terzo tipo».

Nova Gorica in okolica
SOČA 18.00—20.00 «Maščevanje Sony Leeja». Ameriški film. 22.00 «Doživljaji čistilca oken». Ameriški film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Veliki izziv». Ameriški film.
DESKLE 19.30 «Konvoj». Ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, Ulica Carducci, tel. 84-268.

Zadnja predstava v letošnji sezoni

Ansambel Slovenskega stalnega gledališča se bo danes zadnjikrat v letošnji sezoni predstavil svojemu občinstvu. Na odru Kulturnega doma bo nastopil z uspešno Shakespearovo komedijo ‚Kar hočete', ki jo je kot gost zrežiral Branko Gombač, sceno in kostume zanjo sta izdelala Niko Matul in Alenka Bartl. Vsi tisti, ki si predstave še niso ogledali, lahko izrabijo še zadnjo priložnost, da prisostvujejo izredni postavitvi te najboljše Shakespearove komedije

NOVICE Z VALUTNIH TRŽIŠČ

Dolar še niha, zlato pod 500 dolarji

Na valutnih tržiščih je v začetku tedna že kazalo, da bo dolar prekosil vse dosedanje rekorde, saj je vsak dan pridobil vsaj en odstotek. Proti koncu tedna se je tudi ta valuta pomirila, verjetno zaradi prepričanja, da se sedanje obresti ne bodo dolgo obdržale. Tudi zlato je ta teden nihalo v višini dveh odstotkov. Nemška marka je bila šibka, proti koncu tedna se je nekoliko okrepila. Bolje se je odrezal švicarski frank, še bliže pa so ostali dolarju kanadski dolar, avstralski dolar in japonski jen. Italijanska lira je bila šibka zaradi vladne krize.

Dolar je spet kraljeval na valutnih tržiščih in je dosegel rekordno ceno nasproti italijanski liri. V sredo je veljal 1164 lir, 2,34 marke, 2,08 šv. franka in 224 jenov. Med operaterji še zmeraj prevladuje povpraševanje po tej svetovni devizi, medtem ko jo le malokdo prodaja. Po tržnem zakonu ponudbe in povpraševanja se je zato cena dolarja zvišala. Vzrokov za okrepitev dolarja je več, med njimi razločujemo tradicionalne in «sveže».

Med resnejše vzroke prištevamo Reaganov efekt, ki obstoji v posebnem zaupanju poslovnih ljudi v novega predsednika ZDA ter v njegovo gospodarsko politiko. Drugi, trdnejši vzrok tiči v zelo visokih obrestih, ki jih nudijo naložbe v dolarjih. Te dni znašajo obresti prime rate v ZDA kar 20,5 odst. Zato je razumljivo, da ohranjajo operaterji kapitale med eno in drugo kupčijo kar v dolarjih, saj se ta valuta venomer krepi, v prehodnih obdobjih pa prinaša visoke obresti. Med trenutne dejavnike pri okrepitvi dolarja je treba omeniti zaostritev položaja na Poljskem ter ošibitev zahodnonemške vlade med glasovanjem o evroizstrelkih.

Kako bo z dolarjem v prihodnjih dneh? O tem obstajajo le ugibanja, saj ne more nihče točno predvideti kotacij te devize. Na splošno prevladuje mnenje, da bo ostal dolar visoko cenjen še vse to leto, vendar bi lahko nekoliko izgubil na vrednosti ob znižanju obrestne mere, do katere bi lahko prišlo že v bližnjih dneh. Umirjeni opazovalci menijo, da se bo dolar ustalil na neki srednji vrednosti med kotacijo v začetku Carterjeve uprave ter ono ob zaključku le-te. Vzrok dolarske krize naj bi bil Carterjev prešibek pristop k svetovnim dogajanjem.

Zlato je nihalo v obratnem sorazmerju z dolarjem ter se je njegova cena sukala med 465 in 472 dolarji za unčo. Gram te kovine stane v Milanu še vedno okrog 17.500 lir, kar je pripisati ošibitvi italijanske valute. Unča zlata stane 10,5 dolarja (380 lir za gram), unča platine pa 460 dolarjev (17.200 lir za gram). Na splošno so kovine in surovine te dni nizko kotirane, seveda obračunano v dolarjih.

Med valutami sta se ob dolarski premoči najslabše odrezala nemška marka in italijanska lira. Za nemško marko pravijo, da je nekoliko popustila zaradi zaostritve dogodkov na Poljskem ter zaradi ošibitve zahodnonemške vlade po glasovanju o evroizstrelkih, v katerem je kancler Schmidt le za las rešil svojo upravo. Bolje se je odrezal švicarski frank, ki je pridobil pol odstotka nasproti italijanski liri. Francoski frank si je opomogel po predsedniških volitvah ter velja spet okrog 210 lir. Ameriškemu dolarju sta sledila pri ovrednotenju tudi kanadski dolar (964 lir) in avstralski dolar (1240 lir). Britanski funt in japonski jen sta sledila dolarju le do neke mere ter sta potem popustila.

Lira je ta teden popustila okroglo za en odstotek nasproti vsem trdnim valutam skupaj. Vsem je jasno, da je ta pojav treba pripisati sedanji vladni krizi. O ošibitvi lire pričajo tudi visoke obresti zakladnih zadolžnic (21 odst.), medbančne lire (20-21 odst.) in obresti pri menjavi na daljši dobavni rok (22-23 odst.). Vsi ti podatki zgovorno govorijo o poslabšanju položaja v italijanskem gospodarstvu. Po objektivnih predvidevanjih naj bi inflacija dosegla letos rekordno stopnjo 25-26 odstotkov. (srs)

NAKUPNA CENA TUJIH VALUT

	Trst	Celovec	Zürich	Beograd
	29. 5.	27. 5.	27. 5.	29. 5.
Ameriški dolar	1140.—	16,20	2,08	32,43
Kanadski dolar	935.—	13.40	1,73	25,60
Nemška marka	490.—	698.—	89,07	1525,07
Holandski florint	442.—	627,50	80,12	1326,56
Belgijski frank	29.—	41,90	5,46	89,10
Danska krona	155.—	221.—	28,24	470,97
Švedska krona	228.—	325,50	41,97	675,53
Norveška krona	198.—	283.—	36,29	575,76
Francoski frank	203.—	290.—	37,61	641,99
Italijanska lira	—	1,40	1,85	3,11
Angleški funt	2350.—	33,56	4,30	70,73
Irski funt	1750.—	—	—	
Švicarski frank	550.—	785.—	—	1670,03
Avstrijski šiling	69.—	—	12,59	215,72
Japonski jen	4.—	7,15	0,95	14,42
Avstralski dolar	1250.—	—	—	35,26
Španska peseta	12,25	17,30	2,25	35,89
Portugalski eskudo	18,50	24.—	3,38	—
Jug. dinar: mali	30.—	41.—	6.—	—
veliki	23.—	40.—	6.—	—
Grška drahma	19.—	27,50	—	56,13

VZHODNOEVROPSKE VALUTE
29. 5. 81

Sovjetski rubelj	270.—
Poljski zlot	5.—
Češka krona	44.—
Madžarski forint	31.—
Romunski lej	28.—
Bolgarski lev	380.—
Turška lira	9.—

DRAGOCENE KOVINE

29. 5. 81	Nakup	Prodaja
ZLATO		
Milan (g)	17.600	17.800
ZLATO		
London (unča)	479 dol.	480
SREBRO		
Milan (kg)	396.800	406.100
PLATINA		
Milan (g)	16.500	16.800

Jurjevanje v Črnomlju

V Črnomlju se pripravljajo na tradicionalno folklorno prireditev Jurjevanje, ki bo sredi junija. Jurjevanje se bo začelo v soboto, 13. junija s kresovanjem, naslednjega dne, v nedeljo, 14. junija pa bo pravo jurjevanje in se bo začelo ob 9.30 po jugoslovanskem času na prireditvenem prostoru pri hotelu Lahinja. Gre za večjo folklorno prireditev, ki ima tudi turistični značaj, saj bo tega dne nastopilo kar deset folklornih skupin iz Bele krajine, tako da bo zbranih kar 350 fantov in deklet v narodnih nošah. Bela krajina, kot je znano, je tisto področje Slovenije, kjer so folklorne tradicije še najbolj ohranjene in zato ni nič čudnega, če bo v Črnomlju nastopilo več ansamblov iz Predraga, iz Starega trga, Župančičeve Vinice, iz Preloke, Adlešičev, Semiča, Metlike in samega Črnomlja.

Med ansamble iz Bele krajine se bo vključila tudi folklorna skupina iz Velike Gorice na Hrvaškem, ki bo prikazala jurjevska in svatovska obredja iz Turopolja.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

10.00 «Il cavallino gobbo», dok. oddaja
11.20 Velike reke, dok. oddaja
12.05 Colargolovo potovanje okoli sveta
12.30 Check-up, zdravstvena oddaja
13.25 Vremenske razmere
13.30 DNEVNIK
14.00 Mathias Sandorf, 11. nadalj.
14.30 Koncert B. B. Band
15.10 Kolesarske dirke
16.30 Doctor Who — TV film
17.00 Dnevnik 1 — Flash
17.05 Potovanje v karavani, sobotni program
18.35 Izžrebanje loterije
18.40 Nabožna oddaja
18.50 Posebna oddaja iz parlamenta
19.20 Moj brat policaj, TV film
19.45 Almanah in Vremenske razmere
20.00 DNEVNIK
20.40 Zim zum zam, zabavno-glasbeni program
21.45 Dobra dežela, dokumentarna oddaja
Carlo De Benedetti je star 64 let, doma je iz Turina in ga imajo za «novega človeka italijanske industrije». Nekaj časa je vodil veliko podjetje Fiat, nato se je od Agnelljev poslovil in prestopil k podjetju Olivetti, kjer je po mnenju njegovih znancev «ustvaril čudež». Okoli tega znanega italijanskega podjetja je ustvaril veliko prijateljev, sebi pa nove prijatelje v Franciji in v svetu, kjer velja kot eden najbolj znanih menažerjev. S tem pa je pritegnil k sodelovanju tudi veliko tujega kapitala. Seveda ne pride vse to kar samo od sebe in Carlo De Benedetti je znan kot garač.
22.25 Celodnevni gost, TV priredba
Ob koncu DNEVNIK in Vremenske razmere

Drugi kanal

10.00 «Tramonto», komedija v treh dejanjih
12.00 Vabilo
12.30 Billy, lažnivec, TV film
13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. uri
13.30 Dnevnik 2 — Tedenska oddaja na strani potrošnika
14.00 Šolska vzgoja: Odprta šola
14.30 Športna sobota
Košarka: moško evropsko prvenstvo
Program za mladino
16.30 in 17.05 «Il barattolo», mladinski program
17.00 Dnevnik 2 — Flash
18.55 Izžrebanje loterije
19.00 Dnevnik 2 — Dribbling
Napoved vremena
19.45 DNEVNIK 2
20.40 Telo ob telesu 2. del TV nadalj.
21.55 13 filmov z Ugom Tognazzijem:
Poročna koračnica — film
Pod tem naslovom bomo videli štiri epizode z Ugom Tognazzijem, ki je prav te dni doživel velik uspeh na festivalu v Cannesu, kjer so mu podelili priznanje kot najboljšemu igralcu. Film oziroma epizode, ki pridejo nocoj na vrsto, je režiral Marco Ferreri. Gre za ironijo, za smešenje onih bednih aspektov, ki jih nudi meščanski zakon. *Prvo poroko* slavijo z vsem pompom, nato pride drugi del z naslovom *«Zakonske obveznice»*, kjer vidimo dolgočasje, tretji del nosi naslov *«Zakonska higiena»*, v kateri se daje važnost metodičnosti določenih odnosov, četrti del pa nosi naslov *«Srečna družina»* in je govor o bodočnosti, ko se sami moški uveljavljajo med ženskami - lutkami.
Ob koncu DNEVNIK 2 — Zadnje vesti

Tretji kanal

17.50 Vabilo v gledališče
19.00 DNEVNIK 3
19.35 Program tedna
20.05 Vsi na oder
20.40 Secret army, TV nadaljevanka
21.35 Beseda in slika
22.20 DNEVNIK 3
22.55 Kolesarske dirke

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

9.30 Poročila
9.35 Minigolfci v glasbeni deželi
9.50 Kapitan Kuk, slovaška pravljica
10.00 Zbis - F. Forstnerič: Jabolko
10.15 Ko utihne šolski zvonec
10.45 Jezik v javni rabi: Izpeljanke iz skladenjske zveze
10.55 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta češka nadalj.
11.45 Ljudje in zemlja
18.10 Moški ne jokajo, češki mladinski film
Film «Moški ne jokajo», ki ga je režiral Josef Pinkava je praktično le nadaljevanje filma «Kapitan Korda», ki so ga posneli leta 1970. Češka kinematografija je znana tudi po tem, da se rada osredotoča na probleme mladine in jih prikazuje na subtilen, a ne melodramatičen način. Tudi filma Pinkave se lotevata te priljubljene tematike. Njegov prvi film govori o posvojenem dečku in o odnosu med njim in njegovimi «novimi» starši. Čeprav ima že več kot deset let, se še vedno kar dobro ujema z novim okoljem. Urejena je tudi zadnja formalnost, sprememba priimka.
Tokrat pa se naš junak znajde v problemih. Starši namreč pričakujejo naraščaj in deček postane sila skeptičen. Toda starši o njegovih dvomih ničesar ne vedo in tako pripisujejo njegove spremembe o obnašanju njegovim pubertetnim letom. V filmu torej sledimo dečkovim doživetjem, ko se na različne načine soča z usodo, a se na koncu vendarle spriaazni s konkretnim življenjem.
19.30 Naš kraj: Sevnica
19.45 Risanka
19.55 Havifov: Košarka Jugoslavija - SZ
21.26 Zrno do zrna
21.30 TV DNEVNIK
22.00 Srečanja
23.40 TV kažipot

Koper

17.25 Nogomet: Vardar - Velež
19.00 Odprta meja
19.30 Visok pritisk, glasbena oddaja
21.30 Damon in Pitias — film
23.00 TV D — Danes
23.10 Ko je človek plen — film

Zagreb

16.25 Otroška oddaja
19.15 Izobraževalna oddaja
19.45 Pisatelji revolucionarji
21.00 Človek na strehi, Švedski film

ŠVICA

16.50 Program za mladino
17.20 TV film
19.10 Risanke
20.40 Kako ubiti vašo ženo, film

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijski koncert: Dobrodelni koncert ob mednarodnem letu invalidov; 11.30 Beležka; 11.35 Kaleta orkestrov; 12.00 «Bom naredu st'zdice, čjer so včas, b'le»; 12.30 Glasba po željah in 13.20 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: Tomi na obisku; 14.30 Gremo v kino; 14.40 Glasba od A do Ž; 16.00 «Up naj vam bo zvest prijatelj, maestro!»; 16.30 Poslušali boste; 17.10 Mi in glasba: Slovenski zbori in vokalne skupine na ploščah; Na goriškem valu; 18.00 Amaterski oder: «Srenja»; 18.45 Vera in naš čas.

KOPER
(Italijanski program)

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Plošča več, plošča manj; 10.15 Knjiga po radiu; 10.45 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Z nami je . . .; 11.32 Kim, svet mladih; 12.05 Glasba po željah; 14.33 Srečanje z . . .; 16.00 Istrski akvareli; 16.10 Veliki orkestri lahke glasbe; 17.00 Prah vzezd; 17.32 - 19.30 Glasbeni vikend; 17.55 Pismo iz . . .

KOPER
(Slovenski program)

7.30, 8.25, 14.30, 15.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 7.05 Jutranji koledar; 7.37 Kinospored; 14.00 Pregled dogodkov, najava sporeda; 14.05 Med rojaki v zamejstvu; 14.40 Zapojmo in zaigrajmo; 15.00 Moja generacija; 15.37 Glasbeni notes; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Sobotni piknik; 17.15 Jugoton; 17.30 Primorski dnevnik.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.25 Glasbena kombinacija; 9.00 Vikend; 10.05 Black-out; 10.48 Glasbeni program z Mino; 11.30 Cinecittà; 12.05 Vrt pozimi; 12.30 Kronika nekega umora; 13.30 Ironik alias Ernesto Bassignano; Ljudje v času: srečanja programa «Vi in jaz»; 15.05 Radiotaxi; 16.30 Mi kot vi! 17.05 Športne vesti; 17.15 Dober večer, zdravnik; 18.30 Objektiv Evropa; 19.30 Zgodba jazza; 20.45 Kupidove puščice; 21.05 Glasbena oddaja; 22.00 Glasbena zabava.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.45 Jutro ima zlato v ustih; 9.05 Radijska priredba; 9.32 10.12 Družina leta; 11.00 Long Playing Hit; 12.45 Kontakt radio; 13.41 Glasba in kino; 15.00 Radijska priredba; 15.42 Hit Parade; 17.32 Vabilo v gledališče; 19.50 Kakšen humorizem je to?...; 21.00 Rimski koncerti; 22.50 Tu rin ponoči.

LJUBLJANA

7.00, 7.30, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 9.08 Pionirski tednik; 10.05 Z radiom na poti; 10.40 Turistični napotki; 11.05 Pojo amaterski zbori; 11.30 Sobotna matineja; 12.05 Zapojmo pesem; 12.20 Po republikah in pokrajinah; 12.40 Zapojte z nami; 13.10 Godala v ritmu; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Veseli domači napevi; 14.00 Iz naših krajev; 14.30 Priporočajo vam . . .; 15.05 Glasbena panorama; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Zabavna glasba; 16.50 Radio danes, radio jutri!; 17.00 Vrtiljak; 18.00 Zunanje politični magazin; 19.00 Skatlica z godbo; 19.30 Mladim mladim; 20.35 Mladi mostovi; 20.55 Domovina je ena; 21.00 Sobotni zabavni večer; 22.00 Za prijetno razvedrilo; 22.30 Oddaja za naše izseljence; 00.05 Lirični utrinki; 00.10 Od tod do polnoči.

ZDRAVNIKOVO MNENJE

ZAKAJ SMO SPOMLADI TAKO HUDO UTRUJENI

Splošen pojav, ki ima lahko tudi zle posledice

Pravzaprav doživljamo v tem času iz leta v leto isto težavo: komaj začutimo v zraku prvi vonj po pomladi, že se nas poloti silna utrujenost. Brez volje smo, zaspani, vse nas boli, noge so težke in svinčene, tako da komaj prisopihamo do drugega nadstropja. Prav nobene delovne vneme nimamo več in za vsako delo porabimo še enkrat več časa kot prej. Ves dan se nam zdeha, tako da nas je že sram pred sodelavci. Kar stoje bi zaspali. Pa tudi spanje in počitek pri tem nič ne koristita, saj se neredko zjutraj zbudimo še bolj utrujeni kot smo zvečer legli k počitku. Včasih spimo 10 ur nepretrgoma, pa se zjutraj še vedno ne moremo zbuditi, drugič pa se brez razloga vso noč, ali pa sploh ne moremo zaspati, pa čeprav nas od utrujenosti vse telo boli.

Temu stanju pravimo pomladanska utrujenost. Včasih so pripisovali te težave pomanjkanju vitaminov po dolgih zimskih mesecih. No, danes nam tudi pozimi ne manjka vitaminov, saj sveža zelenjava in sadje že dolgo nista več privilegij bogatih.

Spomladanska utrujenost je v glavnem posledica zimske lenobnosti. Spomladanska utrujenost pesti veliko večino ljudi, v spomladanskih mesecih prihaja nad nas kot prava epidemija, pa čeprav s pravo boleznijo nima nič skupnega.

Spomladanski meseci so torej za marsikoga neprijetni, za stare ljudi ter za nekatere kronične bolnike pa so lahko tudi nevarni. Še posebno slabo se počutijo v tem času ljudje, ki imajo nizek krvni pritisk, zlasti v dneh, ko se vreme spreminja. Vrti se jim v glavi, pred očmi se jim megli, srce čutijo «v grlu», včasih jim utriplje prehitro, drugič prepočasi, kot bi se hotelo kar ustaviti, obliva jih znoj, roke in noge pa imajo hladne.

Tudi ljudje z visokim krvnim pritiskom pomladansko utrujenost težko prenašajo. Pa tudi več srčnih in možganskih kapi je v teh mesecih. V pomladanskih mesecih je tudi več obolenj srca in ožilja in sicer kar za 25 odst., kar za 30 odst. poraste število astmatikov, ki iščejo pomoči pri zdravniku, poveča se število reumatičnih obolenj, pogoste so pljučnice, pogostejši so epileptični napadi. Ljudje so na splošno bolj živčni, pogosti so glavoboli, zlasti migrenske oblike. Pa tudi smrtnost je v pomladanskih mesecih najvišja.

Poraste pa tudi število samomorov, prometnih nesreč in nezgod pri delu, kar pra tako pripisujejo neugodnemu delovanju vremenskih sprememb na naš organizem. Vendar pa vidimo, da so ljudje v teh mesecih neodporni in zato hitreje podležejo nekaterim boleznim, še posebno pa smo dovzetni v tem času za prehladna obolenja.

V zimskih mesecih preživimo pretežni del dneva v toplo ogrevanih prostorih. Zrak v takih prostorih je suh, kar neugodno vpliva na naše sluznice. Izsušene sluznice izgube v veliki meri svojo obrambno sposobnost, zato se ne morejo upirati bolezenskim povzročiteljem, ki jih je v zraku brez števila, še posebno, če zaradi drage kurjave, orostore bolj poredko zračimo. Prej ali slej se beno na tak način okužili.

Organizem potrebuje vsakodnevne spremembe, dražljaje, tako toplotne kot zračne, svetobne . . ., samo na tak način ohrani svojo odpornost in zdravje. Enoličnost ga utrudi in slabi njegovo odpornost. Star pregovor pravi: kdor pozimi preveč počiva, bo spomladi oslabel ali celo umrl. In v tem je tudi nekaj resnice.

Brez dvoma ima tudi prehrana pomembno vlogo pri spomladanski utrujenosti. Ne toliko zaradi pomanjkanja vitaminov, čemur se danes lahko izognemo. Pozimi jemo preveč kalorično hrano, ki vsebuje veliko maščob in ogljikovih hidratov. Pa tudi hrana, ki vsebuje preveč živalskih beljakovin (meso), organizem utruja, saj nastaja med presnavljanjem v organizmu preveč kislin, ki povzročajo utrujenost. Edina živalska beljakovina, ki jo spomladi lahko uživamo brez omejitev, je mleko. Prav tako moramo paziti na redno prebavo. Pri neredni prebavi se v organizmu zadržujejo razne škodljive odpadne snovi, ki prav tako vplivajo na utrujenost. Zdrava prehrana naj v teh mesecih vsebuje čim več rastlinskih živil dovolj tekočine, vitaminov, zlasti vitamina C in železa.

Po mnenju nekaterih strokovnjakov naj bi imeli pri spomladanski utrujenosti pomembno vlogo ultravioletni žarki. V poletnih mesecih se koža postopoma utrdi, porjavi in s tem zaščiti organizem pred premočnim delovanjem ultravioletnih žarkov. Preko zime telo izgubi večino te svoje zaščite. Spomladi postane sonce in s tem delovanje ultravioletnih žarkov močnejše, pri tem pa je organizem še nezaščiten, zato ti žarki neugodno vplivajo na hormonski in vegetativni živčni sistem v organizmu, kar se odraža v utrujenosti in slabši odpornosti organizma.

Najboljši način preprečevanja pomladanske utrujenosti je gibanje. Ne smemo se predati lenobnosti. Primeren šport (kolesarjenje, tek, plavanje, hoja, tek na smučeh . . .) nas bo okrepil, poživil krvni obtok, vzdržljivejši bomo in manj dovzetni za bolezni, pa tudi manj podvrženi pomladni utrujenosti. Seveda pa pri tem ne smemo pretiravati. Začeti moramo počasi in postopoma, le tako bodo imele vaje svoj ugoden učinek.

Dr. R. R.

TEORETIČNE OSNOVE BAUHAUSA IN NJIHOVA VELIKA VPLIVNOST

Ob predstavitvi dejavnosti znamenite umetniške šole v Beogradu in Zagrebu

V aprilu so v beograjskem Muzeju sodobne umetnosti zaprli eno najzanimivejših razstav, ki jih je v zadnjih letih dobila Jugoslavija v okviru mednarodne kulturne izmenjave.

Gre za razstavo dejavnosti edinstvene in nemara najvplivnejše umetniške šole tega stoletja — nemškega Bauhausa (1919 - 1933). Razstavo je v celoti pripravil nemški organizator Inštitut za zveze s tujino iz Stuttgarta, ki je poskrbel tudi za natis izčrpnega kataloga. Po celi vrsti predstavitev Bauhausa v številnih državah po vsem svetu, je prišla naposled v Jugoslavijo. Odprta je bila, kot je zapisano najprej v Beogradu, ta čas pa je še v Zagrebu.

Tako kot že vrsta drugih pomembnih likovnih razstav, bo šla, žal, tudi ta mimo Ljubljane, čeprav bi si jo Slovenija, zaradi udeležbe nekaterih slovenskih umetnikov v zgodnjih evropskih avantgardističnih gibanjih in zaradi neposrednih zvez z Bauhausom, to tudi zaslužila.

In zakaj bi bilo pomembno videti to razstavo pri nas? V njeni luči bi namreč postale mnogim jasnejše okoliščine slovenskega prispevka k najradikalnejšim umetnostnim usmeritvam zgodnjih dvajsetih let. Na njej bi videli neposredne pobudnike in zglede pa hkrati spoznali tudi tisto, kar je bilo ob vplivih in izgledih pri nas izvirnega in po svoje izpeljanega. In nihče, skoraj nihče ne bi mogel mimo spoznanja, da ima marsikaj, kar se danes pojavlja kot izvirno in novo na kar se da široko razprti pahljači od slikarstva in grafike do arhitekture, industrijskega in grafičnega oblikovanja ter fotografije že svoje teoretične osnove in izdelane vzorce prav na Bauhausu. Ob kod torej tolikšna vplivnost te šole? Umetniška šola, kakršno si je zamislil arhitekt Walter Gropius leta 1919, je v kratkem že v Weimarju (1919 - 1925) postala vse več kot običajna akademija. Najpoprej je njegova zamisel izhajala iz potrebe po strogo etičnem odnosu do arhitekturne in vsake druge oblikovalne naloge: poštenost v konstrukciji, v gradivu, organizaciji prostora in končni obdelavi (brez vsakršnega «nepotrebnega» historicističnega okrasja), kar izhaja iz angleškega gibanja Arts and Crafts v 19. stoletju in kar je postalo temelj nemškega Werkbunda. Vendar bolj kot to, da je Bauhaus nastal z družitvijo dveh šol, visoke šole za likovne umetnosti in visoke umetnoobrtne šole, je bilo pomembno dejstvo, da je bil hkrati izjemno odprt za vse umetnostno aktualno in novo in je sprejemal za svoje učitelje najbolj znane umetnike tega časa iz domala vseh umetniško pomembnih evropskih središč (V Kandinski, L. Feininger, J. Itten, P. Klee, L. Moholy - Nagy, O. Schlemmer idr.) in je zmogel ustvariti svojevrstno sintezo aktualnih umetnostnih gibanj.

Vendar skupni imenovalec te šole ni bil nikak enoviti modernistični slog, četudi bi se dalo razpravljati o nekaterih skupnih značilnostih izdelkov in zasnov izvedenih na njej, marveč prepričanje poglavitnih snovalcev učnih programov (Gropius, Kandinski, Itten), da je potrebna v sodobni umetnosti predvsem analiza vsakršnega izrazila, šele s ponovnim grajenjem do bistva oluščenih prvin je mogoče priti do sinteze na višji ravni — v arhitekturi, ki najpopolneje zaobjame vse druge zvrsti od slikarstva, in kiparstva, industrijskega oblikovanja in scenografije do fotografije, filma in plesa. Zato so dajali tudi tak poudarek predvsem osnovnim umetniškim tečajem, ki so jih vodili Feininger, Kles, Itten, za njim pa Kandinski in Moholy - Nagy.

Že v teh tečajih je različno videti, kako bistveno drugačen odnos je Bauhaus zavzel do sveta okrog sebe in kaj si je postavil za cilj umetniškega oblikovanja. Snovna in dinamična resničnost sveta, na katero so opozorili dadaisti in ruski konstruktivisti, je morala najti ustrezno mesto že v osnovnem tečaju, ravno tako raziskovanje osnovnih form in barv, kar so obdelovali, če pustimo ob strani nekatere spekulacije, s skoraj znanstveno natančnostjo. V ospredju torej poudarjena stopa intelektualistični pogled, ki podira stare in zakorennjene postopke učenja po «naravi» in modelih in z njimi predstave o umetniku geniju, mojstru, ki obvlada naravo in vidi v njeno skrito bistvo. Ta mit zamenjuje z novim mitom o umetniku titanu, ki more z obvladovanjem moderne tehnike poseči na vsa področja človekove dejavnosti in more — tako so nekateri verjeli v tem času — celo spreminjati družbene odnose. Že futuristi, kubisti dadaisti in konstruktivisti, ki stoje časovno pred Bauhausom (konstruktivisti se razvijajo še vzporedno z njim in nanj vplivajo), so dojeli bistvo in smer razvoja umetnosti — v abstrakcijo. Ta more bolj kot druga umetnostna stališča izraziti določeno temeljno videnje življenja 20. stoletja: v dinamični, razbiti, nemirni, neosredotočeni, nesimetrični, prekrivajoči se, na kratko - abstraktni kompoziciji, ki ima seveda tudi povsem nove miselne implikacije.

Bauhaus je to spoznanje že spočetka vgradil v svoj učni sistem in mu dodal še svojo novo dimenzijo: vzgojiti novega univerzalnega (kolektivnega) umetnika. Ta naj bi proniknil v življenje, ki ga danes najbolje označuje moderna tehnika, dinamika življenja v velikem mestu in na vse te izzive naj bi odgovoril z moderno arhitekturo iz stekla, železobetona in jekla, z izdelki industrijskega oblikovanja, z abstraktno sliko in plastiko, umetnostnim ambientom, ki je lahko scena, opreme lokala ali dnevna soba.

To je, po mojem, najpomembnejši teoretični prispevek Bauhausa k ideologiji moderne umetnosti in oblikovanja. Zato ostaja v tej točki, torej v pojmovanju o potrebi po obvladovanju celotnega človekovega življenjskega okvira Bauhaus še vedno aktualen kot tudi v pojmovanju o potrebi in prvenstvu analize vsakršnih izrazil in vsakršne pobude iz zunanjega sveta, uporabne za umetniško delovanje. Če pa se sam ni dokopal do tiste univerzalne umetnostne sinteze, o kateri je govoril Kandinski, je treba tudi zdaj po več kot petdesetih letih, ko je bila formulirana, ponovno misliti nanjo, ne glede na nadaljnje cepitve in specializacije na likovnem in na vseh drugih področjih človekovega udejstvovanja. V pogledu univerzalnosti umetniškega delovanja in sporočila brez nekdanje hierarhije pomenov, simboličnih nalog in delitve na «čisto» in «uporabno» umetnost, v izjemnem vzdušju pomiritve med teorijo in prakso, vkljub nekaterim polemikam med učitelji na šoli, med Bauhausom in drugimi umetnostnimi centri, ostaja Bauhaus nedosežen zgled učinkovite, sodobno zasnovane umetniške šole.

Ko so leta 1933 nacisti prisilili vodstvo šole, da je zaprlo njena vrata, je sporočilo te šole ponesel v Ameriko njen zadnji direktor Ludwig Mies van der Rohe. Vendar to ni bil več pravi Bauhaus. In zaman so se po vojni trudili, in ne samo v Nemčiji, da bi obudili njegovega univerzalnega duha.

Prevzemali so bauhausovske učne metode, zlasti pri osnovnem tečaju, dodajali so spoznanja o novih medijih, priključili so znanja iz filozofije, sociologije itd., pa vendar se ni nikomur posrečilo napraviti kaj dosti več od bolj ali manj uspešnih šol za industrijsko oblikovanje.

(Nadaljevanje sledi)

PETER KREČIČ

Villibossi razstavlja v Tribbiu Bruno Rinaldi pa v Cartesiusu

Pred tednom dni, torej prejšnjo soboto so v Trstu odprli hkrati dve sicer povsem različni, hkrati pa zanimivi razstavi. Ena je razstava domačina Villibossija, druga pa gosta iz Brescie Bruna Rinaldija.

Tržaški likovnik Villibossi, ki je doslej razstavljal že večkrat v občinski in drugih tržaških galerijah in sodeloval na nekaterih simpozijih in «kolonijah» v Jugoslaviji, med drugim tudi v Bitoli, Stični na Dolenjskem ter v bližnji Lipici, je za sedanjo razstavo v središčni galeriji «Il Tribbio» pripravil nekaj malih bronastih odlitkov, nekaj prav tako majhnih skulptur v kamnu, dve nekoliko večji deli v lesu, ter zelo zahtevno delo «križev pot» s šestnajstimi postajami. K temu dodajmo še nekaj črno-belih risb, ki zelo izrazito kažejo, da jih je ustvaril kipar in ne slikar.

Vsekakor gre za zahtevno in dobro pripravljeno razstavo, ki ponovno dokazuje, da ostaja tržaško-miljski likovnik zvest sebi in svojemu stilu, pa čeprav je posebno v «križevem potu» ubral nekoliko svojevrstno tehniko, ki se še toliko bolj ločuje od dosedanjega Villibossija, ker je v mračni barvi, ki je temu tržaškemu mojstru bolj tuja, saj se je vedno doslej predstavljal v naravnih barvah kraškega ali kararskega kamna, domačega ali tujega lesa ali v le malo obarvanih risbah. Sicer pa tudi s tem dokazuje, da dobro obvlada snov in tehniko.

Povsem nekaj drugega je razstava, ki jo je v galeriji «Cartesius» v Ul. Marconi pripravil gost iz Brescie Bruno Rinaldi, ki je pripravil tematsko razstavo na naslov «Rižarna». Nacifašistično taborišče pri Sv. Soboti oziroma dogajanja v njem v času nacistične okupacije je doslej navdihnilo že nekaj tržaških likovnikov, vendar pa razmeroma malo, saj bi vse, ki so upodabljali motive, ki so v zvezi z Rižarno, mogli našteti na prstih ene roke. Rinaldi, ki prihaja iz Brescie, pa je ustvaril cel ciklus grafičnih listov in olj, ki lahko pri starejših ljudeh ponovno obudijo strahote davnih dni, pri mladih pa vsaj zanimanje za to, kar se je v tem taborišču dogajalo, ko pa so druga sredstva in občila glede tega taborišča bolj skopa. Ker pa sam umetnik Rižarne ni neposredno doživljal, saj je doma daleč od Trsta, vrhu tega je bil ob osvoboditvi star komaj deset let, je strahote uničevalnega taborišča dojemal in jih tudi prikazal v smislu drugih nacističnih taborišč. In tako ima vsak grafični list ali vsako olje taboriščno številko, ki jih Rižarna ni poznala. In vendar so vsa razstavljena dela zelo zgovorna, kajti Bruno Rinaldi je znal z razmeroma skromnimi sredstvi pri poznavalcih razmer vzbuditi žalostne spomine, pri mlajših pa vsekakor zanimanje, saj zagotovo pritegne pozornost ženski lahek čevelj, star brivski aparat in čopič za britje, nadalje žepna ura z verižico, zobna proteza ali judovska šesterokraka zvezda v drugačni barvi kot je sicer vedno le temno ozadje, ki prikazuje ali taboriščni zid ali taboriščno dvorišče, kjer je od bivših jetnikov, ki so iz krematorijskih peči odhajali v obliki dima skozi dimnik, ostal le kak neznaten predmet, ki še bolj dokazuje, kako strahotno je bilo življenje v taborišču, konkretno v Rižarni, kjer je šlo skozi dimnik okoli 5.000 naših ljudi. Zato smo Rinaldiju lahko hvaležni, da je spomin na naše žrtve tako počastil.

Fre

KOŠARKA

EVROPSKO PRVENSTVO V ČSSR

TOČKI ZA ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

«Plavi» brez naprezanja odpravili ZRN - Italijani zopet v težavah

MISTROVSTVI EVROPY V BASKETBALU MUŽŮ XXXII ČSSR 1981

Italija - Poljska 90:81 (41:39)

ITALIJA: Boselli 7, Silvester 20, Gilardi 6, Ferracini 4, Villalta 15, Meneghin 8, Zampolini 4, Marzorati 2, Generali 24.

POLJSKA: Zelig 20, Rosinski 2, Kijewsski 29, Bogucki 2, Binkowski 6, Weglorz, Mlynarski 22, Prostak.

PM: Italija 20:24, Poljska 22:35

POM: 35'51" Wglorz, 35'57 Meneghin, 39'08 Zelig

Italijanski navijači, ki so sledili svoji reprezentanci na Češkoslovaško, so se lahko oddahnili šele ob koncu srečanja: žilavi Poljaki so bili namreč vseskozi enakovreden in na trenutke tudi boljši nasprotnik, zlasti v začetnem delu srečanja: že v 4. min. so namreč vodili s 13:4, tako da so jih morali «azzurri» stalno zasledovati. Prehiteli so jih šele v 17. min. in polčas zaključili z dvema točkama prednosti.

Srečanje je bilo zelo izenačeno tudi v nadaljevanju. Samo pet minut pred koncem je bil rezultat še vedno neodločen (72:72), nakar si je Italija le priborila nekaj točk prednosti ter jih kljub odsotnosti Meneghina zaradi petih osebnih napak obdržala do konca.

Med «azzurri» sta bila tokrat najboljša Silvester in Generali, dobro pa se je odrezal tudi Dino Boselli. Italija je tako vendarle zasedla tretje mesto v svoji skupini in s tem uvrstitev v finalni del.

Jugoslavija — ZRN 98:86 (46:45)

JUGOSLAVIJA: Popović 2, Kičanović 20, Benaček 8, Poljak 2, Petrović 12, Skroče 14, Vilfan, Čosić 6, Radovanović 8, Knego 2, Dalipagić 4, Delibašić 20.

ZRN: Ludwik, Waniek, Bunnert 11, Straus, Hydryck, Zander 11, Pappert 20, Assoff, Arpc 14, Wadehn 2, Sowa 14, Mendel 14.

PON: 19. min. Čosić, 33. min. Poljak, 40. min. Pappert

Pred današnjim pomembnim srečanjem proti Sovjetski zvezi je Jugoslavija sinoči očitno štedila z močmi, saj je ZRN v 14. min. prvega polčasa celo vodila s 38:28. Do kraja polčasa pa so «plavi» nasprotnika dohiteli in ko je v nadaljevanju stopila na igrišče peterka Kičanović, Delibašić, Knego, Radovanović in Petrović, si je kmalu priborila 17 točk prednosti (70:53), tako da končni izid ni bil več v dvomu. Velja omeniti, da so «plavi» ves drugi polčas igrali brez Čosića, ki je moral zaradi petih osebnih napak predčasno na klop.

Veliko bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da si je Dalipagić takoj v začetku tekme poškodoval mišico, tako da je njegov drevišnji nastop proti Sovjetom dvomljiv kar bi za Jugoslavijo predstavljalo izredno hudo oslabitev.

SKUPINA A (Bratislava)					
Izidi 4. kola					
Španija - V. Britanija				78:47 (33:26)	
ČSSR - Francija				72:69 (39:36)	
Izrael - Grčija				82:71 (39:44)	
Lestvica					
Španija	4	4	0	341:290	8
ČSSR	4	3	1	307:273	6
Izrael	4	2	2	330:310	6
V. Britanija	4	1	3	247:293	2
Francija	4	1	3	324:343	2
Grčija	4	0	4	284:327	0
Današnji spored					
15.00: ČSSR - Izrael; 17.45: Grčija - Španija; 20.00: V. Britanija - Francija.					

SKUPINA B (Havirov)					
Izidi 4. kola					
SZ - Turčija				97:79 (47:29)	
Italija - Poljska				90:81 (41:39)	
Jugoslavija - ZRN				98:86 (46:45)	
Lestvica					
Jugoslavija	4	4	0	401:331	8
SZ	4	4	0	381:289	8
Italija	4	2	2	339:350	4
Poljska	4	1	3	340:354	2
ZRN	4	1	3	277:316	2
Turčija	4	0	4	271:369	0
Današnji spored					
15.00: Italija - ZRN; 17.45: Poljska - Turčija; 20.00: SZ - Jugoslavija.					

Moser in Contini: zmagovalec in novi leader (Telefoto AP)

V ORGANIZACIJI ŠK KRAS, KD RDEČA ZVEZDA IN KD KRAŠKI DOM

Sprehod po naravi z zmago ekipe «muck» pred «pumo»

Sprehodi ali pohodi v naravo so zelo važnega pomena, saj se pri teh otrok vzgaja in izpopolnjuje. Seznanja se z rastlinskim in živalskim svetom, spoznava okolje, nabira si novih izkušenj in spoznanj.

Hoja pri pohodu terja največji del otrokove aktivnosti, saj je iz biološkega vidika izredno cenjena dejavnost. Zato je zelo važno, da otroke seznanjamo z naravo že v predšolskem in seveda v šolskem obdobju njihovega razvoja. To so osnove, ki vodijo društva k organiziranju pohodov in sprehodov.

Tako so ŠK Kras, KD Rdeča zvezda in KD Kraški dom, ki delujejo na območju zgoniške in repentabrske občine, organizirali prejšnjo nedeljo drugi sprehod v naravo. Zbirališče je bilo pri trim stezi v Saležu zjutraj. Sprehoda, ki je bil tekmovalnega značaja, se je udeležilo kakih 60 otrok iz obeh občin.

Tekmovalo je pet ekip, eno ekipo pa so sestavljali predšolski otroci. Vsaka postava je imela tudi svojega spremljevalca.

Organizatorji so začrtali poti tako, da so ustrezale otrokovim zmogljivostim. Za malčke je bila prirejena krajša pot mimo trim steze po klancu k samatorski cerkvici in spet v Saležu k trim stezi. Osnovnošolski otroci pa so imeli daljšo in zahtevnejšo pot: mimo trim steze so šli po klancu, ki pelje na vrh Sv. Lenarta. Na vrhu, kjer je krasen razgled na dalnjo in bližnjo okolico, so se otroci odpočili in pomalicali. Spotoma so reševali tudi zastavljena vprašanja, ki so se nanašala predvsem na pojave v naravi. Otroci so z vnemo in prepričanostjo odgovarjali in si pomagali med seboj. V razpoloženem vzdušju so se ekipe vrnile po začrtani poti na cilj k trim stezi.

Tu so jih organizatorji postregli s toplim čajem, ki jim je še kako zalegel. Med čakanjem na «paštašuto» pa so se otroci pomerili v raznih zabavnih igricah: vlečenje vrvi, telefon, miška in mucka . . .

Kmalu je komisija preverila odgovore in najboljše ekipe nagradila. Prvo mesto je zasedla ekipa «mucke», drugo «puma», tretje mesto pa so zasedli «divjaki».

Po nagrajevanju so organizatorji postregli otroke še z dobro «paštašuto».

Otroci so v popoldanskih urah zapuščali trim stezo s prijetnimi občutki in s prepričanjem, da se bodo podobne pobude še nadaljevale.

N. Š.

KOLESARSTVO

14. ETAPA «GIRA D'ITALIA»

Izreden pobeg Francesca Moserja

Silovit napad je sprožil kar 160 km pred ciljem
Visentini predal roza majico Silvanu Continiju

SALSOMAGGIORE (PARMA) — Francesco Moser je včeraj pripravil doslej največje presenečenje na «Giru». Kot je nekdo rekel, je Moser pomaknil kazalce na uri za nekaj desetletij nazaj, v čas, ko so velika imena kolesarstva z izrednimi podvigi navduševala množice. Samo 60 km po startu, ko je do cilja manjkalo dobrih 160 km, je namreč sprožil silovit napad. Pridružila sta se mu Toreili in mladi Rui, ki pa sta zatem odnehala, tako da je čisto sam privozil do cilja. Na trenutke je njegova prednost znašala skoraj osem minut, na kraju pa mu je ostala nekaj več kot minuta prednosti pred drugouvrščenim Continijem.

Kako se mu je tako dolg pobeg sploh posrečil? Kot je sam povedal, so ga v začetku pustili, ker njegova trenutna uvrstitev ne ogroža prvih na lestvici, pa tudi verjetno, bi lahko dodali, ker si nihče ni pričakoval, da misli zares, saj je do cilja manjkalo skoraj tričetrt poti, ko se je začel njegov napad.

Včerajšnja etapa je tudi na lestvici prinesla nekaj sprememb. Visentini je moral že po enem dnevu oddati roza majico. V izredno kočljivem trenutku je namreč preluknjal zračnico, kar je izkoristil Silvano Contini in se povzpel na prvo mesto. Mesto niže je zdrknil tudi Saronni, ki je sedaj peti za Battaglinom. Šved Prim pa je ohranil tretje mesto. Da je bila včerajšnja etapa izredno težavna, priča tudi dejstvo, da so nekateri zabeležili celo več kot dvajsetminutne zaostanke.

TAKO NA CILJU

14. etape Montecatini - Salsomaggiore (224 km)

1. Francesco Moser	5 ur 48'56" (odb. 30"), poprečna hitrost 38,517 km na uro
2. Silvano Contini	z zaost. 1'06" (odb. 20")
3. Giovanni Battaglin	(odb 20")
4. Claudio Bortolotto	
5. Luciano Rui	
6. Tommy Prim (Šved.)	
7. Filiep Vandenbrande (Bel.)	1'18"
8. Riccardo Magrini	
9. Dietrich Thurau (ZRN)	
10. Alfredo Chinetti	
11. Erwin Lienhard (Švi.)	
12. Emanuele Bombini	
13. Alberto Minetti	
14. Ludo Loos (Bel.)	
15. Godi Schmutz (Švi.)	
16. Franco Conti	
19. Alfio Vandi	1'18"
20. Josef Fuchs (Švi.)	
22. Giuseppe Saronni	
24. Roberto Visentini	
itd.	

SKUPNA LESTVICA

PO 14. ETAPI

1. Silvano Contini	71 ur 12'52"
2. Roberto Visentini	z zaost. 25"
3. Tommy Prim (Šved.)	35"
4. Giovanni Battaglin	41"
5. Giuseppe Saronni	48"
6. G. Battista Baronchelli	1'19"
7. Josef Fuchs (Švi.)	2'16"
8. Claudio Bortolotto	2'30"
9. Alfio Vandi	2'46"
10. Knut Knudsen (Nor.)	3'00"
11. Vladimiro Panizza	3'28"
12. Giuseppe Faraca	3'43"
13. Beat Breu (Švi.)	3'43"
14. Mario Beccia	3'52"
15. Francesco Moser	4'23"
16. Alessandro Pozzi	4'54"
17. Dietrich Thurau (ZRN)	6'55"
18. Bruno Leali	9'12"
19. Leonardo Natale	9'16"
20. Alfredo Chinetti	9'20"
itd.	

Totocalcio

Atalanta - Bari	1
Catania - Lecce	1 X
Cesena - Verona	1
Foggia - Genoa	1 X 2
Vicenza - Rimini	X
Milan - Lazio	1
Monza - Varese	X 1
Pisa - Spal	X
Sampdoria - Palermo	1
Taranto - Pescara	1 X 2
Cremonese - Fano	1 X
Parma - Piacenza	X 1
Campobasso - Cavese	1

ODBOJKA

TURNIR GORIŠKEGA MLADINSKEGA CENTRA

S ponedeljkom prva srečanja

Tekme bodo igrali v goriškem dijaškem domu in v Sovodnjah

Zaključila so se vpisovanja za turnir, ki ga vsako leto organizira Mladinski center v Gorici. S prihodnjim tednom bodo torej stopili v ospredje športniki. Že na začetku naj omenimo, da je za letošnji turnir vladalo veliko zanimanje, tako da se je prijavilo veliko ekip. Največ ekip se je prijavilo za moško odbojko, kar 18. Vled tako visokega števila prijav, je bil organizator prisiljen, da sestavi dve skupini po 9 moštev, ki bosta igrali na dveh različnih igriščih, in sicer na igrišču slovenskega dijaškega doma v Gorici ter na novozgrajenem odbojkarskem igrišču pri Kulturnem domu v Sovodnjah.

Obe skupini pa bosta še porazdeljeni na 3 podskupine po 3 moštva. Vsaka podskupina bo v enem večeru odigrala svUoj turnir. V polfinalu se bo tako zbralo 6 ekip (3 v Sovodnjah in 3 v Gorici). Te ekipe bodo odigrale polfinalna turnirja. Zmagovalca oben polfinalnih turnirjev pa bosta odigrala finalno tekmo 13. 6. 81 v Dijaškem domu v Gorici.

Spored odbojkarskega turnirja za moške pa je sledeč:

GORIŠKA SKUPINA

1. 6. 1981 v goriškem dijaškem domu

19.00 M. K. Gorica B - Dijaški dom
20.00 Dijaški dom - Naš prapor
21.00 M. K. Gorica B - Naš prapor

3. 6. 1981

19.00 M. K. Gorica A - N. Gorica Ljubljanska banka
20.00 M. K. Gorica A - Dom (košarkarji)
21.00 N. Gorica - Dom (košarkarji)

5. 6. 1981

19.00 Kmečka banka - Ljubljanska banka
20.00 Kmečka banka - SPD
21.00 SPD - Ljubljanska banka

SOVODENJSKA SKUPINA

1. 6. 1981 v Sovodnjah

19.00 Vrh - Mladi odbojkarji
20.00 Mladi odbojkarji - Sovodnje B
21.00 Sovodnje B - Vrh

2. 6. 1981

19.00 Štandrež A - Doberdob
20.00 Podgora - Doberdob
21.00 Štandrež A - Podgora

4. 6. 1981

19.00 Sovodnje A - Štandrež B
20.00 Brda - Štandrež B
21.00 Sovodnje A - Brda

Vili Prinčič

V ORGANIZACIJI OTK SKGZ

Sinoči zelo zanimivo diskusijsko srečanje

Sinoči je bilo v Gregorčičevi dvorani v Trstu diskusijsko srečanje o vprašanju vključevanja neslovenskih igralcev v naša športna društva, katero je priredil odbor za telesno kulturo pri SKGZ. Srečanje, ki je potekalo pod vodstvom predsednice tega odbora Tamare Blažina in katerega se je udeležil tudi predsednik SKGZ Boris Race, je nakazalo problematiko vključevanja neslovenskih igralcev v slovenska društva v vsej njeni širini. V diskusijo so posegli mnogi prisotni in iznesli vrsto predlogov ter mnenj, o katerih bomo obširneje poročali v naši jutrišnji številki.

DOMAČI ŠPORT VAM PREDSTAVI

vse za šport in prosti čas
Papi Sport
VEČ ŠPORTA - VEČ ZDRAVJA
Briščki - Girandole 42/B

DANES

SOBOTA, 30. MAJA 1981

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

20.15 v Trstu, Ul. della Valle: Alabarda - Kontovel

GIMNASTIKA

TELOVADNA AKADEMIJA

15.30 v Trstu, «1. maj»: prireja Borov gimnastični odsek

JUTRI

NEDELJA, 31. MAJA 1981

NOGOMET

KVALIFIKACIJE ZA 1. AL

17.00 v Križu: Vesna - Pasianese

MEMORIAL STEFANICH

18.00 na Padričah: Gaja - San Vito

NARAŠČAJNIKI

9.00 v Križu: Vesna - Costalunga; 9.00 na Proseku: Primorje - Inter TS

NAJMLAJŠI

11.00 na Opčinah: Roianese - Breg

ROLKE

4. TROFEJA GRMADA

10.30 v Mavhinjah: prireja SK Devin

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

11.30 v Trstu, «1. maj»: Bor A - Libertas; 9.00 v Trstu, «1. maj»: Bor B - Stella Azzurra

ATLETIKA

DRŽAVNE LESTVICE

Adria med dečki Bor med dekleti

Pred kratkim je propagandni sektor atletske zveze izdal končne lestvice trofeje «Pomlad 1980» po društvih. Z veseljem smo ugotovili, da sta obe naši društvi (Adria in Bor) znatno napredovali tako v številu zbranih točk, kot na končni razvrstitvi. Najvišje se je zasidral tržaški Bor med deklicami, ki je s 37.919 točkami pristal na 90. mestu (lani 36.080 točkami), v konkurenci skoro 600 društev. Adria med deklicami ni merila na višja mesta, glede na to, da je bila v svojem prvem letu delovanja v tej konkurenci in je s 1.812 točkami nekje med prvimi 500 društvi. Velik napredek pa je lonjersko društvo zabeležilo med dečki, kjer je s skupnimi 24.703 točkami pristalo na 129. mestu (lani s 13.689 točkami) med skoro 700 društvi, medtem ko je tržaški Bor s 17.999 točkami končal na 178. mestu (lani 220 z 11.071 točkami). Torej res lep uspeh naših ekip, od katerih bo letos Boru uspelo predvsem med dekliicami verjetno še izboljšati svoj položaj, medtem ko je za letos Adria opustila skrb za društveno lestvico, zaradi razširitve delovanja na žensko sekcijo, ki terja seveda dodatnih moči za redno delovanje.

R. F.

PARIZ — Italijana Panatta in Barazzutti sta se morala posloviti s pariških igrišč, kjer poteka mednarodni teniški turnir Francije. Panatto je gladko s 6:4, 4:6, 6:3, 6:0 premagal novi francoski as, lanskoletni juniorski svetovni prvak, Thierry Tulesne. Barazzutti pa je klonil Čilencu Jaime Fillolu v petih setih.

GIMNASTIKA

NA STADIONU «1. MAJ» OB 15.30

DANES BOROVA TELOVADNA AKADEMIJA

Kot smo pred kratkim že poročali, bo danes na stadionu «1. maj» v Trstu telovadna akademija Borovega gimnastičnega odseka, ki se tako že drugič predstavlja občinstvu. Mlade telovadke in telovadci so pripravili pester spored, ki bo nedvomno pokazal napredek, ki so ga dosegli v letošnjem letu.

Prireditev bo v veliki dvorani Borovega športnega centra, začela pa se bo ob 15.30.

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ prireja v soboto, 6. junija 1980, ob 15. uri na stadionu «1. maj» v Trstu

TELOVADNO SREČANJE PREDŠOLSKIH OTROK

Vse skupine, ki se želijo udeležiti srečanja, naj se javijo na sedežu SKGZ v Trstu, telefon 744-249 do srede, 3. junija.

ATLETIKA

MLADINSKE IGRE

Kar pet naših atletov na oktobrskem finalu

Presenetljivo dobri rezultati na včerajšnjem tekmovanju

Včeraj je bila na Valmauri pokrajinska faza mladinskih iger za moške kategorije «under 17» ter «under 19». Pravic do nastopa na državnem finalu v Rimu so imeli vsi zmagovalci kategorije «under 17», medtem ko se mladinske igre za starejšo kategorijo končajo na pokrajinski ravni. Z razliko od mlajših kategorij dečkov in deklic, ko so množično nastopile tri naše šole, je bil nastop Slovencev v teh kategorijah omejen le na pet atletov, ki sicer redno trenirajo pri lonjerski Adrii. Kljub temu so naši fantje dosegli res izreden uspeh, saj je vseh pet pristalo med prvimi, trije pa so celo zmagali. Za največje presenečenje je poskrbel Vasilij Pečar (Žiga Zois), ki je v troskoku zmagal z znamko 12,40 m, kar je res veliko, če pomislimo, da je fant prvič sploh poskusil to disciplino. S to zmago si je zagotovil nastop v Rimu. Njemu se je nato pridružil še Fausto Bonnano, ki je zmagal na 110 m ovire s časom 18"03. Oba rezultata dajeta tudi dobro upati na današnje in jutrišnje deželno prvenstvo za naraščajnike. Za tretjo zmago pa je poskrbel mladinec Aleksander Zudek, ki je na 110 m ovire dosegel čas 16"06, kljub temu, da je le pred kratkim pričel redno trenirati.

Na ovirah so tekmovali tudi dečki A in B kategorije v zaostalih tekmah mladinskih iger, kjer se je dobro odrezal Marko Saksida (Ciril Metod), ki je na 80 m ovire končal na drugem mestu s časom 14"08, kar je celo sekundo bolje od osebnega rekorda. Med dečki B pa je Daniele Giacomini pristal na tretjem mestu na 60 m ovire v času 11"08. Za končno presenečenje pa je poskrbel Alfred Zudek v boji na 5 km, ki je, ker je še premlad, tekmoval med naraščaniki izven konkurence: s časom 29'16"02 je izboljšal društveni rekord Adrie, ki je doslej pripadal Dariju Drušković.

Končni obračun letošnjih iger je torej za nas izredno pozitiven, saj bodo poleg Pečarja in Bonnana nastopili na državnem finalu, ki bo oktobra v Rimu, še Naturalova na zaprekah, Umarijeva v višini ter Sumberazova v kroglici. Torej kar pet naših atletov, kar je doslej največji uspeh naših šol v atletiki.

Spored praznika SK Devin

DANES, 30. MAJA

14.00 — Odprtje kioskov
15.00 — Risarski ex tempore
1. kat.: otroci iz vrtcev
2. kat.: osnovnošolci
3. kat.: srednješolci
15.00 — Tekmovanje v briškoli
18.00 — Vaške igre
20.00 — 01.00 Ples z ansamblom «Furlan»

JUTRI, 31. MAJA

10.30 — Mednarodno tekmovanje na ski rolkah
15.00 — Nagrajevanje
18.00 — Vaške igre
20.00 — 01.00 Ples z ansamblom «Aries»

OBVESTILA

ŠD Breg

obvešča, da bo v torek, 2. junija, na igrišču v Dolini poskusni trening za mlade cicibane (letniki 1970, 1971, 1972 in 1973). Vabljeni vsi, ki bi radi začeli z nogometom.

• • •

ŠZ Bor — minibasket

obvešča, da bo sklepna seja za starše otrok, ki obiskujejo minibasket, v ponedeljek, 1. junija, ob 19.30 na stadionu «1. maj». Na seji bo govor o poteku sezone in poletnih tečajih ter razno. Prisotnost obvezna.

KOTALKANJE

NA POKRAJINSKEM PRVENSTVU ZA DVOJICE

Prvo mesto v kategoriji mladincev za Nicoletto Sossi in Maura Renarja

Na internem tekmovanju so poletovci pokazali presenetljivo dobro znanje

Kotalkarska dejavnost je v polnem teku. Ne mine sobota ali nedelja, da ne bi bilo v našem mestu kakšno tekmovanje pokrajinskega značaja, pa še med tednom je treba tekmovati, ker je nedelj premalo.

Tako je Polet preteklo nedeljo organiziral pokrajinsko tekmovanje UISP, ki je bilo hkrati tudi interno tekmovanje Poletovih kotalkarjev. Takoj je treba povedati da je tekmovanje zelo dobro uspelo, kar pa je še bolj razveseljivo, je dejstvo, da so poletovci pokazali presenetljivo dobro znanje. Predvsem je treba poudariti, da je prišel do izraza očiten napredek najmlajših, se pravi v kategoriji začetnikov in naraščajnikov, kjer je nekaj elementov, ki so zelo perspektivni tako po fizičnih sposobnostih kot po doslej osvojenem znanju. Ob rednem delu in zavzetosti bodo lahko relativno kmalu dosegli kvaliteto za višje uvrstitve in če bodo vzdržali, bomo o njih še marsikaj slišali. Tu pa je spet potrebna še ugotovitev, da bi bili uspehi lahko večji, če bi kotalkarji lahko nemoteno trenirali tudi v zimskih mesecih. To velja za vse — od najmlajših do najstarejših — saj so prva tekmovanja za Poletove kotalkarje po navadi usodna. Na pokrajinska tekmovanja, vsaj prva, prihajajo premalo pripravljeni zaradi česar marsikdaj povsem nezasluženo zasedejo mesta v drugi polovici skupne lestvice, kar pa je premalo za nadaljnjo uvrstitev.

Če pogledamo nekatere starejših tekmovalcev, lahko rečemo, da so se vsi odlično odrezali. Nicoletta Sossi je svoj program izpeljala brezhibno, predvsem pa bolj sproščeno. To velja tudi za Maura Renarja, ki ni čutil tekmovalne treme in je požel vihar aplavzov za res izvrstno izpeljan prosti program. Samo Kokorovec je bil tudi odličen, saj je imel v izvedbi svojega programa elemente, ki spadajo v seniorski ali celo mednarodni razred. Toda pri njem je videti, da izvedba posameznih elementov še ni dovolj stilno izdelana, zaradi česar bo moral vložiti še mnogo truda in napora, da bo napake odstranil. Za prijetno presenečenje je poskrbel tudi Damian Kosmač, ki je letos prvič nastopil v svoji kategoriji. Z veliko truda in s prizadevnostjo je ujel kvaliteto in se povsem enakopravno vključil v višjo kategorijo.

In na koncu naj še omenimo dvojico Sossi-Renar, ki je od lani močno napredovala. Program sta odvozila brezhibno, z dovolj težkimi elementi, vendar se jima pozna, da še nimata dovolj zaupanja v sama sebe. To se je poznalo predvsem pri hitrosti in kreativnosti programa, kar pa se da odpraviti.

Toliko o tem tekmovanju, ki je — naj poudarimo še enkrat — prav vse prijetno presenetil.

V sredo in četrtek pa je bilo pokrajinsko prvenstvo FIHP za deželne mladinke in mladince ter za dvojice. Med 42 tekmovalkami se je poletovka Fabrizia Unussi uvrstila na 20. mesto in s tem dosegla pripustitev na deželno prvenstvo. Mojmir Kokorovec pa je bil osmi. Najboljše pa se je odrezala dvojica Nicoletta Sossi in Mauro Renar ki sta osvojila prvo mesto v kategoriji državnih mladincev.

Pokrajinska prvenstva se bodo zaključila jutri in pojutrišnjem, ko bodo na vrsti še začetniki, naslednjo soboto in nedeljo pa se bodo začela že deželna prvenstva.

(en)

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

Bor in Kontovel favorita

Vsa košarkarska prvenstva so že za nami. «Zaposleni» so le igralci v prvenstvu prve moške divizije, v katerem zelo uspešno igrajo košarkarji Borove B ekipe.

Perkovi varovanci so namreč v prejšnjem kolu v gosteh premagali neposrednega tekmeca za prvo mesto, ekipo Don Bosca in so tako trenutno sami na vrhu lestvice. Borovci bodo jutri, v tretjem povratnem kolu igrali proti Stelli Azzurri, ki ima kar osem točk manj kot «plavi». Že samo po tem podatku bi morali naši predstavniki v tem srečanju zlahka slaviti in seveda osvojiti novi prvenstveni točki.

V tej, B skupini, je tokrat tudi Kontovel favorit za zmago. Kontovelci bodo namreč v gosteh igrali proti Alabardi, ki sodi med slabša moštva tega prvenstva.

V A skupiri pa se bo Bor A spoprijel že drevi doma z Libertasom. V primeru zmage, kar je povsem mogoče, bi naši košarkarji dohiteli italijansko moštvo na lestvici.

TOTIP

1. —	prvi	1	X 1
	drugi	X	1 2
2. —	prvi	2	2
	drugi	1	X
3. —	prvi	2	X
	drugi	X	1
4. —	prvi	2	2
	drugi	1	2
5. —	prvi	X	2 1
	drugi	2	1 X
6. —	prvi	1	X
	drugi	1	2

DANES OB PRAZNIKU PRIMORJA

Otvoritev igrišča za mali nogomet

Na prazniku, ki ga prireja ŠD Primorje na vrtu za sedežem, bo danes ob 15.30 turnir v briškoli. Vpisovanje za briškolo bo pred začetkom turnirja. Organizatorji so za to priložnost pripravili bogate nagrade. Prvo uvrščena dvojica naj bi prejela motorno kolo Tomos, drugouvrščena barvni televizor, tretja radio - registrator, četrta pa radio. Nagrade bodo do osmega mesta. Ob 16. uri pa bo na «mandriji» otvoritev igrišča za mali nogomet. Na sporedu sta dva turnirja v kategoriji od 8. do 12. leta in od 12. do 15. leta. V nedeljo pa, kot po tradiciji, bo na igrišču Velika rouna, tradicionalno nogometno srečanje med starimi in mladimi. Na Proseku bo torej, tako danes kot jutri velik športni praznik z zabavo, saj ne bo manjkalo ne jedače na žaru ne pristne domače kapljice, vse ob zvokih ansambla «The Lords».

H. W.

ŠD PRIMORJE

priredi 29., 30. in 31. maja na vrtu sedeža društva

ŠPORTNI PRAZNIK

SPORED:

DANES, 30. maja

ob 15.00 — odprtje kioskov
ob 15.30 — velika briškola
od 20.30 do 24.00 — ples z ansamblom «THE LORDS»

JUTRI, 31. maja

ob 10.00 — odprtje kioskov
ob 16.00 — tradicionalna nogometna tekma «Stari in mladi»
od 20.00 do 24.00 — ples z ansamblom «THE LORDS»

Delovali bodo dobro založeni kioski z dobro domačo kapljico!

ODBOJKA

Na balkanskem prvenstvu

Moški vrsti Jugoslavije prvič zlato in naslov

Med ženskami zmaga Bolgarije pred Romunijo in Jugoslavijo

NOVO MESTO — Jugoslovanskim odbojkarjem je končno le uspelo osvojiti zlato kolajno na balkanskem prvenstvu. V preteklosti so bili že nekajkrat blizu cilja, toda Bolgarija, Romunija in lansko leto še Grčija, so stalno osvojile ta prestižni naslov. Samo prvenstvo je izredno kakovostno, saj spadajo balkanske odbojkarske reprezentance v sam svetovni vrh. Zmaga jugoslovanskih odbojkarjev je tokrat prepričljiva, saj so prav vse tri nasprotnike premagali s 3:0, čeprav je bilo potrebno glede na predhodne razplete, osvojiti v zadnjem srečanju z Bolgari samo set. Začetna postava — Bogoevski, Malević, Travica, Čaušević, Trifunović, in Lozančić — ki v prvem nizu ni pričela najbolje (Bolgari so namreč povedli celo s 13:4), se je v nadaljevanju razigrala in prepolno novomeško dvorano s prikazano igro navdušila. Potem pa so imeli Jugoslovani pot do prestižne zmage dokaj olajšano, kljub temu, da se nasprotnik ni predal do zadnjega sodnikovega žvižga.

To je bil že drugi veliki uspeh jugoslovanske odbojkarske reprezentance v tem mesecu. Najprej je zmagala na «Trofeji Jugoslavije» v Zagrebu, kjer je bila res izredna konkurenca, sedaj pa še v Novem mestu, ko sta igrali druga in tretja ekipa iz lanskih OI v Moskvi (Bolgarija in Romunija) ter Grčija, ki je bila lansko leto najboljša na Balkanu. Zanimivo je da je Grčija tokrat izgubila vse tri tekme, kar gre v največji meri pripisati razočaranju po neuspelih kvalifikacijah za nastop na EP v Bolgariji.

V ženski konkurenci je Jugoslavija izgubila tudi srečanje z lanskim prvakom Bolgarijo in se mora tako zadovoljiti z bronom.

IZIDI - MOŠKI: Jugoslavija - Bolgarija 3:0 (14, 12, 9); Romunija - Grčija 3:0 (10, 7, 10).

LESTVICA: 1. Jugoslavija, 6 točk, 2. Romunija 4, 3. Bolgarija 2, 4. Grčija 0.

IZIDI - ŽENSKE: Bolgarija - Jugoslavija A 3:0 (6, 11, 7);

LESTVICA: 1. Bolgarija 6, 2. Romunija 4, 3. Jugoslavija A 2, 4. Jugoslavija B 0.

G. F.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 57 23
Naročnina
Mesečna 7.000 lir — celoletna 84.000
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 30. maja 1981

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 27.000 lir. Finančni 900, legalni 800, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

GOSPODARSKO PISMO IZ SLOVENIJE

Kakšno orožje izbrati za boj proti inflaciji

Najmanj deset let se v Jugoslaviji zastavlja vprašanje: kako se otresti inflacije? Najmanj toliko časa ekonomisti in tvorci državne gospodarske politike iščejo in dajejo odgovore na to vprašanje. Menda je kar 50 ekonomistov napravilo doktorsko disertacijo prav s proučevanjem jugoslovanske inflacije, zagotovo pa bi bila knjižnica, kjer bi bile zbrane knjige, razprave in študije o tem gospodarskem pojavu, zelo bogato založene. Pa vendar — nobenega pravega odgovora, kajti inflacija v zadnjem poldrugem desetletju neusmiljeno poganja nove cvetove. Leta 1965 so namreč statistiki Jugoslaviji zabeležili, da je inflacija 29,9 odstotna. Nato se je začela umirjati in leta 1971 je bila samo 15,1 odstotna. V naslednjih letih se je začela inflacijska stopnja povečevati (leta 1973 je dosegla 18,9 odstotka, v dveh naslednjih letih vsako leto za 25,7 odstotka), nekaj časa se je zadrževala okoli teh dokaj visokih številk, v letu 1979 se je zadržala pri stopnji 21,9 odstotka, lani pa se je povzpela na rekordnih 40 odstotkov. Kaj bo letos? Toliko kot lani si je inflacija dala duška kar že v prvih štirih mesecih.

O posledicah tako velike inflacije je mogoče pisati na dolgo in široko. Na bolj ekstremno pa se moč inflacije kaže pri draginji. Primerjava, ki jo bomo zapisali sicer ne kaže vseh inflacijskih zakonitosti (in tudi zanika posamezne uspehe, ki so bili v borbi proti inflaciji le doseženi, sicer bi inflacijska spirala bila mnogo hujša), pa vendar osvetljuje, kaj Jugoslavija izgublja zaradi inflacije. Jugoslavija je namreč na svetovni lestvici povprečnih rasti cen kar na tretjem mestu (upoštevane niso vse države tega sveta, ampak le gospodarsko pomembnejše). Od leta 1970 do leta 1980 so se cene v Jugoslaviji povečale skoraj za šestkrat (točneje za 590 odstotkov). Hitrejšo rast cen poznajo samo še v Braziliji (650 odstotna rast) in v Turčiji (kjer so se cene povečale za sedem in polkrat).

Kdor je tako visoko na draginjski lestvici, lahko pričakuje, da se mu bo začel gospodarski sistem drobiti in razpadati. trdijo nekateri ekonomisti in za take razmere predpisujejo «dajanje vseh želez v ognju.» Ni bilo torej ničesar storjenega, da bi inflacijo zavrli že letos zavrli, potem ko je lani vrtoglavo pognala v višave?

Zaskrbljenost zaradi visoke inflacije v začetku letošnjega leta je v Jugoslaviji prisotna na vsakem koraku. Ni malo gospodarskih politikov, ki bi celo radi nekako skrili podatke o tem neljubem gospodarskem pojavu, še več pa jih je, ki na različne načine opravičujejo ta pojav, češ, do tolikšnega skoka cen je prišlo, ker je zvezna državna uprava dolgo časa s predpisi oziroma s tem, da zahtevkov za podražitve ni hotela odobriti, tiščala cene k tlom, ko pa jih je (upravičeno) spustila z vajeti, ko je torej dovolila, da se precej cen svobodno oblikuje, so cene seveda močno poskočile, kajti vsakdo, ki kaj proizvaja zato, da bi tisto tudi prodal, si je hotel z višjimi cenami nadoknaditi tisto, kar naj bi prej zamudil. Zato so se nekateri izdelki in storitve podražile tudi za 700 ali pa celo 1.000 odstotkov (!). Tako nekoliko tolerantno in celo nekoliko malobrižniško obnašanje ima tudi svoj nasproten pol: predstavljajo ga številni predstavniki gospodarske politike in gospodarstveniki, ki skušajo z analizami dokazati, kaj ukrepati in kako ukrepati.

Vendar je vsaj med ekonomisti precej različnih pogledov na to, kaj so dejanski vzroki za visoko inflacijo. Nekateri trdijo, da je za tako močno inflacijo kriva predvsem monetarna in posojilna politika. Dokazujejo, da je bilo v Jugoslaviji na novo natiskanega in danega v obtok preveč denarja, zaradi česar je denar začel tista, ki jih lahko dobijo občani, kot ona, ki jih jemljejo tovarne ter druge organizacije in ustanove) so bila prepoceni, saj že dolgo vrsto let velja enaka posojilna obrestna mera (za potrošniška posojila, pa tudi za vrsto drugih, na primer 12 odstotna obrestna mera), čeprav je inflacija presegla 20 odstotno rast.

Precej številen je del tistih teoretikov, ki vidijo vzroke za inflacijo v preveliki porabi. Te teorije imajo nekaj stičnih točk s teorijo o preobsežnem tiskanju novega denarja in preveč ugodnih posojilih, kajti prav ta denar je potrošnjo povečeval. Trdijo namreč, da v Jugoslaviji trošimo veliko več in preveč glede na to, koliko ustvarimo in da je ta potrošnja bila vzpodbujana celo z najrazličnejšimi ukrepi. Pri trošenju prebivalstva zato, da bi mu izboljšali standard, pri naložbah v gospodarstvo zato, da bi pospešili gospodarski razvoj, pri ostali porabi (v zdravstvu, posveti, kulturi, športu in na raznih drugih področjih) pa zato, da bi pospešili razvoj teh dejavnosti in tako izboljšali splošen družbeni standard.

Ni malo gospodarstvenikov, ki vidijo vzroke za inflacijo v sestavi gospodarstva. Preveč je razvita predelovalna industrija, premalo pa tista, ki zagotavlja surovine in energijo. Preveč je industrije, ki je odvisna od uvoza, premalo pa tiste, ki bi izvažala. Preveč je ekstenzivne industrije, tiste, kjer se je uveljavila intenzivna oblika proizvodnje, pa premalo in še ta je močno odvisna od tujega znanja.

Vse te nasvete je gospodarska politika vsaj delno poslušala. Omejila je obseg primarne emisije denarja (oziroma zavrla je preobširno tiskanje denarja), zavrla je uporabo posojil, išče načine, da bi ovirala naložbeno dejavnost, znižala je rast plač (predvsem lani, letos pa je opaziti ponovno rast), zmanjšuje izdatke za druge namene, zahteva od gospodarstva, da preusmerja naložbe v razvoj intenzivnih gospodarskih dejavnosti in tistih, ki bi lahko izvažala več, poudarja, kako je razvoj lastnega znanja pomemben za celoten gospodarski razvoj, dopušča, da rastejo cene surovin in energije hitreje kot ostale cene, da bi se tako zbralo več denarja za razvoj te industrije, vendar — inflacija je letos spet rekordna.

Kaj zdaj? Nemalo gospodarskih izvedencev zahteva še ostrejše in ustreznejše ukrepanje. Zdi pa se, da s tem ne moremo več kaj veliko spremeniti in da bistvo za tako neugodne inflacijske tokove tiči drugje, pravi čedalje glasnejši in tudi širši krog ekonomistov. Nismo sposobni onemogočiti tiste socialne sile, ki so zaradi svojih življenjskih interesov povezani z inflacijskimi ciklusi. To nekoliko učeno formulacijo je bolj preprosto in razumno slišati takole: nekateri, zlasti so številni tisti iz negospodarstva, imajo na račun visoke inflacije kar naprej koristi. Imajo torej profit zaradi draginje. Takih je precej več kot onih, ki zaradi inflacije kar naprej izgubljajo. Ker jih je malo, ne morejo prevladati. V inflatornih razmerah so si nekateri pridobili določene pravice in te skušajo na vsak način obdržati, zato je boj proti njim izjemno težak. hkrati pa tudi bitke z inflacijo neprestano izgubljamo.

V kakšen boj se bo spustila jugoslovanska družba oziroma njeni najvidnejši predstavniki in čemu bo v tem boju dana prednost, mogoče tah hip še ni dovolj jasno, toda na dlani je, da je bojno polje zelo široko.

JOŽE PETROVČIČ

PO ODSTOPU FRANCOSKEGA SOCIALISTA CHEYSSONA

Potrjena kontinuiteta v komisiji EGS

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

BRUSELJ — *Zapolnitev praznine, ki je v komisiji evropske skupnosti zazevala z odhodom Clauda Cheyssona za novega francoskega zunanjega ministra, je prinesla manj pretresov, ki jih je bilo pričakovati, glede na obujene apetite nekaterih članov Thornove garniture. 63-letni «prebegli golist» Edgar Pisani bo v naslednjih štirih letih koordiniral sodelovanje skupnega trga z državami v razvoju, še posebej s podpisnicami konvencije «Lome-2», pri kateri je bil Claude Cheysson glavni pogajalec in usklajevalec nemalokrat močno nasprotujočih si političnih stališč članic deseterice.*

Že sama vest o odhodu Clauda Cheyssona v Pariz, je v kuloarjih komisije EGS sprožila kandidature za njegov resor. Ko so v začetku januarja v «noči dolgih nožev» delili zadolžitve članom nove bruseljske komisije, je Velika Britanija jasno postavila v boj za sodelovanje z državami v razvoju laburističnega politika Ivorja Richarda. Zmago je končno odnesel francoski kandidat Cheysson, a predvsem zaradi izkušenj v dogovarjanju z državami v razvoju in ugleda, ki ga uživa v Afriki in drugod. Napreadovanje Clauda Cheyssona v šefa francoske diplomacije je tako znova dvignilo na površje britanske aspiracije za njegovim foteljem, posebej še ko je postalo jasno, da bo drugi francoski član komisije Edgar Pisani, znani izvedenec za kmetijstvo, bivši minister in eden utemeljiteljev sedanje kmetijske politike, ki čedalje bolj vpije po reformi. Stroški kmetijske politike pogoltnejo vsako leto več denarja in proračun evropske skupnosti se nevarno približuje zgornji meji, ki pa je članice ne želijo dvigniti. Za primerjavo: predlog proračuna EGS za leto 1982, ki so ga ta teden objavili v palači Berlaymont, kaže, da bo do zgornje meje le še dobrih 600 milijonov dolarjev, kar lahko hipoma izničijo kmetijski ministri, če znova privolijo v visoke zahteve kmetov.

Toda Ivor Richard ni bil edini pretendent za Cheyssonov resor. V vrsti se je znašel tudi Irec Michael O'Kennedy, ki je med januarsko delitvijo dolžnosti popolnoma obtičal v drugem planu, ter Italijan Lorenzo Natali, ki je želel svoj novoustanovljeni «sredozemski resor» razširiti na vse države v razvoju. Obilica kandidatur je obetala boj za nasledstvo, kakršen se je razvil v začetku leta, ko je tri tedne po umestitvi nove komisije nenadoma umrl koordinator kmetijske politike Finn Olav Gundelach. Kljub temu da je danska vlada za naslednika imenovala kmetijskega ministra, torej vidno političnega osebnost in hkrati izvedenca za to področje, je imela krepke težave, da mu je pri borila Gundelachovo zadolžitev.

Najbrž je ravno «danski primer» vplival tako na Gastona Thorna, da se je strinjal z imenovanjem Pisanija na Cheyssonovo dolžnost, pa tudi na Pariz, ki je javno zatrdil, da želi «kontinuiteto», torej nadaljevanje dosedanje usmeritve do držav v razvoju, kar je jasno poudarjalo Pisanijevo kandidaturo. Vročo zadevo so menda uredili bilateralno, in sicer med pogovorom Mitterrand - Schmidt, ko se je bonski kancler po obisku v Washingtonu ustavil v Parizu, da bi se srečal z novim francoskim voditeljem in malce naoljil «rensko os», ter med diplomatskim dogovarjanjem o obisku lorda Carringtona v Parizu. Britanski zunanji minister, ki bo julija prevzel predsedniški položaj v ministrskem svetu, se je namreč na vsak način želel srečati z novim francoskim kolego.

Novi koordinator sodelovanja evropske skupnosti z državami v razvoju sicer ni brez kompetenc za ta pomembni resor. V evropskem parlamentu je bil predsednik ekonomskega in monetarnega odbora, z državami v razvoju in z dialogom «Sever-Jug» se je ukvarjal kot član znane Brandtove komisije, bil pa je tudi specialist za dialog med zahodno Evropo in arabskimi državami v «Rimskem klubu». Znan je kot politik z zanimivimi idejami, v času, ko je v vladi Georgesa Pompidouja imel ministrski resor za opremo, je lansiral — brez uspeha — predlog o nacionalizaciji zemljišč v velikih mestih, da bi tako preprečili špekulacije mešetarjev z nepremičninami. Aprila 1967 je — po šestih letih v vladi — dal ostavko, ker se ni strinjal s kopičenjem moči generala De Gaulla. Posvetil se je publicistiki in delovanju v francoskem parlamentu, leta 1974 pa je pristopil k socialistični stranki in se prebil v njeno vodstvo. Četudi je zastopal strujo Michela Rocarda je med predvolilno kampanjo odločno podprl kandidaturo Francoisa Mitterranda. V vplivnem belgijskem «Le Soiru» je konec marca med drugim zapisal, da je zmaga Francoisa Mitterranda na predsedniških volitvah «nujna, da inštitucije pete republike dokažejo, da jih niso ustanovili le zavoljo tega, da bi služile desnici».

BOŽO MAŠANOVIČ

V Rimu predstavili revijo «La Battana»

RIM — V okviru dnevov jugoslovanske kulture v Italiji, ki so posvečeni velikemu misionarju Cirilu, čigar grob je v rimski baziliki sv. Klementa, so včeraj, ob prisotnosti številnih osebnosti kulturnega in umetniškega življenja prestolnice, predstavili posebno številko kulturne revije «La Battana», ki jo izdaja založništvo italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji EDIT iz Reke. (eo)

IRAK IN JUGOSLAVIJA ZA NADALJNJO OKREPITEV SVOJEGA SODELOVANJA

Predsednik predsedstva SFRJ Kraigher poudaril pomen gospodarskega sodelovanja med neuvrščenimi in državami v razvoju

BEOGRAD — Član sveta revolucionarnega poveljstva in prvi namestnik iraškega predsednika vlade Jasim Ramadan je včeraj popoldne odpotoval iz Jugoslavije, kjer se je na povabilo predsednika ZIS mudil na uradnem in prijateljskem obisku. Na beograjskem letališču se je od visokega iraškega funkcionarja poslovil njegov gostitelj, predsednik ZIS Veselin Djuranović ter drugi predstavniki družbenopolitičnega življenja Jugoslavije.

Pred odhodom je Jasima Ramadama sprejel tudi predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher. Oba sta z zadovoljstvom poudarila, da se odnosi med državama ugodno razvijajo ter se ob tem zavzela za nadaljnje napredovanje sodelovanja. To je bila sicer tudi ena izmed osrednjih tem na uradnih pogovorih, ki jih je imel Jasim Ramadam med obiskom v Jugoslaviji. Predsednik Sergej Kraigher je nato govoril o pomenu ekonomskega sodelovanja med neuvrščenimi državami in državami v razvoju, saj tako konkretno prispevajo k vzpostavljanju nove ureditve v mednarodnih ekonomskih odnosih.

Precej pozornosti sta namenila tudi mednarodnim odnosom, še posebej najbolj perečim problemom, ki pestijo svetovno prizorišče. V zvezi s srednjevzhodnim spopadom sta obojestransko poudarila nujnost rešitve problemov po mirni poti. Oba sta tudi mnenja, da ima skupina neuvrščenih držav, ki posreduje v spopadu med Iranom in Irakom, pomembno in koristno vlogo, s tem pa uresničuje tudi sklepe, ki izhajajo iz deklaracije ministrske konference v New Delhiju. (dd)

NESMISELNA USTRAHOVALNA AKCIJA

RB ranile profesorja salezijanskega inštituta

Na sliki (telefoto AP): ranjeni Magagna po prenosu v bolnišnico.

RIM — RB so včeraj v predmestju Rima uprizorile običajno krvavo ustrahovalno akcijo, ki je glede na žrtev, ki so jo tokrat izbrali, pravi nesmisel. Oboroženi štiričlanski komandos je namreč vdrl v neko središče za poklicno izobraževanje, ki jo upravljajo salezijanci in ranili v noge 38-letnega profesorja elektromehanike Giuseppa Magagno, laika, ki sicer živi in dela v verskem okolju in se aktivno ne ukvarja s politiko.

Teroristi so ga presenetili medtem, ko se je z drugimi docenti pogovarjal na šolskem dvorišču. Kolege so zaprli v neko skladišče, njega pa so privezali na stol, mu nataknili na vrat običajni transparent z gesli, ga skušali slikati — kaže pa, da jim posnetek ni uspel — in končno sprožili več strelov z dvema samokresoma. Preden so se oddalili, so tudi skušali «prepleskati» zidove z raznimi gesli, vendar pa se jim je tudi to ponesrečilo, ker se je razpršilec pokvaril. Prizorišče krvavega atentata so nato zapustili na krovu fiata 128. Teroristi so svoj posel opravili izredno naglo, da očividcem ni uspelo jih prepoznati. Nekateri trdijo, da so komandos sestavljale tri ženske in moški, drugi pa so prepričani, da je bila ženska le ena. Preiskovalci zato domnevajo, da gre za isto tolpo, ki je prejšnji teden ranila ravnatelja urada za zaposlovanje Enza Retrosija.

Nesrečnega Magagno so nemudoma prepeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili več zlomov. Profesorja so zadeli trije streli in sicer v desno nogo, levi gleženj in levo koleno. Med prenosom v mestno polikliniko je izgubil precej krvi, da je prognoza pridržana, čeprav zdravniki zatrjujejo, da ni v življenjski nevarnosti.

Odgovornost za atentat so s telefonskim pozivom nekemu večernemu dnevniku prevzele rdeče brigade. Svoje dejanje so skušale upravičiti na «svojstven» način, ki razgalja dokajšnjo ideološko praznino in pomanjkanje občutka za stvarnost: «smo proti strokovnosti in selekciji, ker pospešujeta proizvodnjo, manjša proizvodnja pa odpravlja brezposelnost.»

V inštitutu je okoli 800 gojencev in 65 profesorjev, od teh je polovica salezijancev.

CASIO
computer watch - digital quartz
Najmodernejši računalniki na tekoče kristale LCD.
M - 1200
MELODY ALARM
12 melodij, od teh se jih 5 lahko programira
ura
kronometer do 1/100"
LA - 550
LADY ALARM
Koledar programiran do leta 1999
V prodaji pri:
CAVALLAR
UL. S. LAZZARO 15 — TRST
MARCUZZI BRUNO
V.LE XX SETTEMBRE 7 — TRST
SOSSI VIVIANA
NARODNA ULICA 44 — OPČINE

VOZNI RED VLAKOV

Veljaven od 31. maja 1981 do 22. maja 1982

TRST - BENETKE - BOLOGNA - RIM - REGGIO CALABRIA - CATANIA - SIRAKUZE - PALERMO - MILAN - TURIN - GENOVA - VENTIMIGLIA

Odhodi

4.25 D Benetke
5.45 R Milan - Genova Brignole (preko Mester) (*)
6.00 R Benetke - Bologna - Firence (preko Benetk) (*)
6.22 L Portogruaro (1) (2)
6.42 D Benetke - Rim - Turin (preko Mester - Milana) - Spalni vagoni Moskva - Rim (3); 1. in 2. razred Zagreb - Benetke, Budimpešta - Rim in Zagreb - Rim; Spalni vagoni Moskva - Turin (samo ob petkih od 5.6. do 25.9.) pogradi 2. razred Varšava - Rim (ponedeljek, četrtek in sobota od 4.6. do 24.9.).
8.02 E Benetke
8.50 R Benetke - Rim (*)
8.55 E (Benetke Express) Benetke
10.04 L Benetke
12.35 E Benetke - Bologna - Firence - Rim Termini - Neapelj - Catania - Sirakuze - Palermo - Reggio Calabria (pogradi 1. in 2. razred. Catania, pogradi 2. razreda Palermo - Reggio Calabria)
13.20 D Benetke - Milan - Turin
13.40 L Portogruaro
14.38 E Benetke
17.08 R Mestre (brez vmesnih postaj) - Milan - Genova Brignole (*) (5)
17.13 D Benetke - Bologna - Bari - Lecce (spalni vagoni in pogradi 2. razred Trst - Lecce)
17.30 L Benetke
18.14 L Portogruaro
19.08 E (Simplon Express) Benetke - Rim - Milan Lambrate - Domodossola - Pariz (pogradi 1. in 2. razred Trst - Pariz; spalni vagoni Benetke Pariz; pogradi 2. razred Beograd - Pariz, Zagreb - Pariz in Benetke - Pariz)
19.23 L Portogruaro
20.28 D Benetke
22.08 D Benetke - Milan - Turin, Genova - Ventimiglia - Marseille (pogradi 1. in 2. razred Trst - Turin; spalni vagoni Trst - Genova in od 27.9. tudi pogradi 2. razred Trst Genova)
22.20 E Mestre - Bologna - Rim (spalni vagoni in pogradi 1. in 2. razred Trst - Rim)

Prihodi

2.17 D Benetke
6.03 L Portogruaro (2)
7.10 L Portogruaro
7.28 D Marseille - Ventimiglia - Genova - Turin - Milan - Mestre (spalni vagoni Genova - Trst in od 27.9. tudi pogradi 2. razred Genova - Trst; pogradi 1. in 2. razred Turin - Trst)
7.48 E Rim - Bologna - Mestre (spalni vagoni in pogradi 1. in 2. razred Rim - Trst)
9.30 D Benetke
10.10 E (Simplon Express) Pariz - Domodossola - Milan Lambrate - Mestre (pogradi 1. in 2. razred Pariz - Trst, pogradi 2. razred Pariz - Zagreb in Pariz - Beograd)
10.28 E Lecce - Bari - Bologna - Benetke (spalni vagoni in pogradi 2. razred Lecce - Trst)
10.40 E Ženeva - Zürich - Domodossola - Milan - Mestre (ob sobotah od 4.7. do 1.8.) - (pogradi 2. razred Ženeva - Trst)
13.07 D Benetke
14.23 D Milan - Benetke
15.25 D Benetke
16.27 E Palermo - Sirakuze - Catania - Reggio Calabria - Neapelj Campi Flegrei - Rim Tiburtina - Firence - Bologna - Benetke (pogradi 2. razred Reggio Calabria - Trst Palermo - Trst in pogradi 1. in 2. razred Catania - Trst)
17.52 D Turin - Milan - Benetke
18.42 R Firence - Bologna - Benetke (*)
19.10 D (Benetke Express) Benetke (spalni vagoni Benetke - Beograd; Benetke - Atene samo ob četrtkih in nedeljah od 4.6. do 27.9., pogradi 2. razred Benetke - Istanbul, Benetke - Skopje, Benetke - Beograd in Benetke - Atene razen ob četrtkih in nedeljah od 4.6. do 27.9.)
19.20 L Portogruaro
20.10 D Benetke - Portogruaro
20.49 R Rim - Mestre (*)
21.25 R Genova Brignole - Milan (preko Mester) (*)
23.13 L Benetke
23.27 E Turin - Milan - Rim - Benetke (spalni vagoni Rim - Moskva (4), spalni vagoni Turin - Moskva samo ob sobotah od 6.6. do 26.9.)

(*) samo 1. razred in obvezna rezervacija
(1) nadaljuje do San Donà del Piave od 1. do 13.6., od 16.9. do 23.12., od 4.1. do 8.4. in od 14.4. do 22.5.
(2) ne vozi ob praznikih
(3) ne vozi ob petkih (od 31.5. do 24.9.) in ob sredah in petkih (od 25.9.)
(4) ne vozi ob sobotah (od 31.5. do 24.9.) in ob četrtkih in sobotah (od 25.9.)
(5) ne vozi 15.8., 25. in 26.12, 1. in 2.1. in 1.5.

TRST - OPČINE - LJUBLJANA - BEOGRAD - BUDIMPEŠTA - SOFIJA - ATENE - ISTANBUL - MOSKVA

Odhodi

10.35 E (Simplon Express) Opčine - Ljubljana - Zagreb - Beograd (pogradi 2. razred Pariz - Zagreb in Pariz - Beograd)
13.35 L Opčine - Ljubljana (1) (3)
14.48 L Opčine - Ljubljana (2) (3)
15.04 D Opčine - Ljubljana - Zagreb - Subotica - Novi Sad (vozi ob torkih, sredah, četrtkih, petkih in sobotah - ne vozi 15.8., 3.11., 8.12., 25.12., 26.12., 1.1. in 1.5.)
16.48 D Opčine - Ljubljana (1) (3)
17.48 D Opčine - Ljubljana (2) (3)
18.28 D Opčine - Ljubljana (1) (3)
18.48 D Opčine - Ljubljana - Zagreb - Beograd (4)
19.28 D Opčine - Ljubljana (2) (3)
20.08 E (Benetke Express) Opčine - Ljubljana - Beograd - Skopje - Atene - Istanbul (spalni vagoni pogradi 2. razred Benetke - Beograd; pogradi 2. razred Benetke - Skopje, Benetke - Istanbul) (pogradi 2. razred Benetke - Atene razen ob četrtkih in nedeljah od 4.6. do 23.9.); spalni vagoni Benetke - Atene (samo ob četrtkih in nedeljah od 4.6. do 27.9.)
20.20 L Opčine
23.52 D Opčine - Ljubljana - Zagreb - Budimpešta - Varšava (pogradi 2. razred Rim - Varšava samo ob torkih, petkih in nedeljah od 5.6. do 25.9.) spalni vagoni Rim - Moskva (5) - spalni vagoni Turin - Moskva (samo ob sobotah od 6.6. do 26.9.)

Prihodi

5.01 D Varšava - Budimpešta - Zagreb - Ljubljana - Opčine (spalni vagoni Moskva - Turin samo ob petkih od 5.6. do 25.9.) spalni vagoni Moskva - Rim (6) - pogradi 2. razred Varšava - Rim (samo ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah od 4.6. do 24.9.)
5.40 D Novi Sad - Subotica - Zagreb - Ljubljana - Opčine (ob torkih, sredah, četrtkih, petkih in sobotah - ne vozi 15.8., 3.11., 8.12., 25.12., 26.12., 1.1. in 1.5.)
6.28 D Beograd - Zagreb - Ljubljana - Opčine (4)
8.05 E (Benetke Express) Istanbul - Skopje - Atene - Beograd - Ljubljana - Opčine
9.46 D Ljubljana - Opčine (1) (3)
10.34 D Ljubljana - Opčine (2) (3)
13.35 L Ljubljana - Opčine (1) (3)
14.35 L Ljubljana - Opčine (2) (3)
16.38 D Ljubljana - Opčine (1) (3)
17.38 D Ljubljana - Opčine (2) (3)
18.48 E (Simplon Express) Beograd - Zagreb - Ljubljana - Opčine (pogradi 2. razred Beograd - Pariz in Zagreb - Pariz)
21.30 L Opčine

(1) vozi od 28.9. 1981 do 27.3.1982
(2) vozi od 1.6. do 26.9. 1981 in od 29.3. do 22.5.1982
(3) ne vozi ob praznikih
(4) vozi ob torkih, četrtkih in sobotah od 2.6. do 26.9.; ne vozi 15.8.
(5) ne vozi ob sobotah (od 31.5. do 24.9.), četrtkih in sobotah (od 25.9.)
(6) ne vozi ob petkih (od 31.5. do 23.9.), četrtkih in petkih (od 24.9.)

TRST - VIDEM - TRBIŽ - DUNAJ - SALZBURG - MÜNCHEN

Odhodi

5.12 L Videm
6.10 D Videm - Trbiž
6.16 L Videm
7.15 D Videm - Trbiž - Dunaj - München (samo od 31.5. do 26.9.)
9.38 L Videm - Benetke
12.22 D Videm - Trbiž
13.10 L Videm - Karnija
14.00 D Videm
14.28 L Videm
16.55 L Videm Trbiž
17.43 D Videm Benetke (1)
18.00 L Videm
19.18 D Videm
20.02 L Videm
20.42 D (Italien Österreich Express) Videm - Trbiž - Dunaj - München (pogradi 1. in 2. razred Trst - Dunaj)
23.00 L Videm

Prihodi

0.56 L Videm
6.35 L Videm (ne vozi od 9. do 16.8.) (1)
7.18 L Videm
7.57 D Benetke - Videm (1)
8.46 L Videm
9.00 D (Österreich Italien Express) München - Dunaj - Trbiž - Videm (pogradi 1. in 2. razred Dunaj - Trst)
10.16 D Videm
11.44 L Videm
11.57 R Milan - Vicenza - Treviso - Videm (2)
14.29 D Videm
15.33 L Videm
16.43 D Videm
18.03 L Videm
19.30 L Videm
19.55 E Trbiž - Videm
20.55 L Videm
22.30 L Videm
22.50 D München (samo od 31.5 do 26.9.) - Dunaj - Trbiž - Videm

(1) ne vozi ob praznikih
(2) ne vozi 15.8., 25.12., 26.12., 1.1, 2.1 in 1.5.)

OB ROBU TELEVIZIJSKEGA FESTIVALA V PORTOROŽU

Kako gledajo tujci na jugoslovanske TV programe

PORTOROŽ, — V portoroškem avditoriju, kjer poteka 16. televizijski festival JRT, je te dni vse živo. Predvajali so še zadnje športne filme 6. mednarodnega festivala športnih oddaj, včeraj pa se je končal program poslovnih projekcij za predstavnike tujih televizij, ki bodo za svoje programe skušali odbrati zanimivejše oddaje. Zanimalo nas je, kako ocenjujejo in sprejemajo naš program nekateri od teh, ki sodijo med najbolj odgovorne sestavljavce tujih televizijskih programov.

Maria Hakenova je dramaturg iz ČSSR, ki bo za dramski spored praške televizije v Portorožu izbrala nekaj programa: «Doslej je mene (pa tudi kolege iz drugih držav) najbolj navdušila drama ljubljanske televizije «Tretje življenje», nagrajena z letošnjo Prix Futura; je nekaj povsem novega in nevsakdanjega. Taka «futurološka» snov in njen prikaz bo za Češkoslovaško televizijsko občinstvo prav gotovo zanimiv in privlačen. Sploh pa iščemo še več podobnega programa, s sodobnimi, novimi prijemi in vsebino. Zaradi igre in realizacije je zame prav tako zanimiv splav meduze z beograjske televizije, pa Petrijin venac... Te stvari bomo skoraj zagotovo pokazali češkoslovaškemu gledalcu, seveda si moramo projekcije ogledati do konca. V zadnjem času smo na naši televiziji prikazali predvsem dokumentarne jugoslovanske oddaje, ali pa celovečerne filme. V našem dramskem sporedu pa Jugoslovani skorajda niso bili zastopani. Mislim, da se bo sedaj to nekoliko spremenilo. Čeprav ne moremo mimo tega, da tudi naši gledalci najraje spremljajo nadaljevanke kot Bolnišnica na koncu mesta. Sicer pa sem na portoroškem televizijskem festivalu že četrtič in bi glede na to kar sem do danes videla težko rekla, da se je jugoslovanski televizijski program kaj bistveno spremenil v primerjavi s prejšnjimi leti.

Margaretha Faithell je na stockholmski televiziji (prvi kanal) odgovorna za otroški program, ki je namenjen izključno srbohrvaško govorečim otrokom (otroci delavcev na začasnem delu). Ta program je na sporedu 10-krat v spomladanskem in 10-krat v jesenskem delu po 15 do 25 minut. «Četrtič sem na tem festivalu in sem si tudi sicer ogledala že nešteto jugoslovanskih mladinskih oddaj. Mislim, da so med boljšimi na svetu. V Jugoslaviji posvečate mladinskim filmom veliko pozornost in vložite vanje veliko dela. V njih je čutiti človeško toplino, temperament, vzgojo čustev, čestokrat veliko humorja... Na Švedskem so otroški filmi bolj hladni in neposredni. Ljubezen pri enajstih, Mi smo smešna družina, ali pa še najbolj serija beograjske televizije «Kocka, kocka, kockica»... Toda oddaja bi bila zanimiva ne le za srbohrvaško govoreče otroke, ki živijo na Švedskem, ampak tudi za druge, švedske otroke. Ker velikokrat obiščem Jugoslavijo tudi večkrat opozarjam druge kolege, ki izbirajo program, na druge zanimivejše jugoslovanske oddaje. Žal pa se ne morem spomniti, kdaj so Švedi zadnjič gledati TV program iz Jugoslavije (če izvzamemo športne in druge podobne dogodke). Edina težava na tem festivalu je, ker poslovne projekcije potekajo v treh dvoranah hkrati. In če te zanimajo oddaje v vseh treh dvoranah, si, jasno, ne moreš ogledati vseh oddaj v celoti, ampak le delno.

BORIS ŠULIGOJ